

Perspectiefnota 2025

02 juni 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord.....	5
1. Inleiding	6
2. Hoofdlijnen	8
2.1 Prettig leven in Gooise Meren vraagt om maatschappelijke bijdragen	9
2.2 Financieel beeld Perspectiefnota 2025	11
2.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen en kengetallen.....	19
Programma 1 Van en voor iedereen	21
Programma 2 Kansrijk opgroeien.....	24
Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving.....	27
Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar	33
Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening	37
Programma 6 Financieel gezond.....	40
4 Investeringsplan.....	44

Voorwoord

Aan de gemeenteraad

Het college wil blijven investeren in een duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren. Dit wordt in de huidige omstandigheden – net als in veel andere gemeenten – uitdagender, omdat we te maken hebben met een beperking van de beschikbare middelen, onder andere door de vanaf 2026 verlaagde uitkering van het Rijk. Er is inmiddels duidelijkheid gekomen over enige compensatie via de Voorjaarsnota van het kabinet, maar die is niet afdoende. Zoals op eerdere momenten aangegeven, zullen er nog steeds keuzes nodig zijn. Enerzijds hebben we hiervoor gekeken of reguliere taken efficiënter kunnen worden uitgevoerd en naar de mogelijkheid om sommige ambities enigszins te temperen. Anderzijds is concreet gekeken naar de inkomsten. De ambities van het college blijven gericht op een aantrekkelijk woon- werk- en leefklimaat voor onze inwoners tegen een aanvaardbaar woonlastenniveau. Een bescheiden verhoging van de woonlasten is bij de huidige opstelling van het Rijk onontkoombaar. De keuzes aan zowel de inkomsten- als uitgavenkant zijn noodzakelijk om op langere termijn financieel gezond en vitaal te blijven.

Het college staat voor een uitdaging. We presenteren een meerjarenperspectief dat (nog) niet structureel sluitend is. Een belangrijke factor blijft de hoogte van de rijksbijdrage en de wijze waarop wij nog nader gecompenseerd zullen gaan worden. Mocht dat onvoldoende zijn om zwarte cijfers te schrijven, dan zijn extra maatregelen nodig. We hopen daar bij de Programmabegroting 2025 meer duidelijkheid over te kunnen bieden.

College van Burgemeester en Wethouders Gooise Meren

1. Inleiding

1 Inleiding

Iedere begrotingscyclus start met de perspectiefnota.

De financiële verordening geeft richtlijnen voor de producten uit de planning- en controlcyclus, waaronder ook de perspectiefnota (art. 3). Deze richtlijnen geven we hieronder weer.

Het begrotingsjaar begint met de perspectiefnota. Hierin vindt een kaderstellende vooruitblik naar de komende jaren plaats en de komende begroting in het bijzonder. Kenmerkend hiervoor is de integrale afweging die wordt gemaakt voor de inzet van de middelen voor de komende jaren. De inhoud van de perspectiefnota kan jaarlijks veranderen, afhankelijk van de actualiteit. Een vaste herkenbare indeling zorgt voor consistentie en herkenbaarheid.

Richtlijnen Perspectiefnota:

1. De raad stelt jaarlijks de Perspectiefnota vast, die een periode van minimaal 4 jaar beslaat (begrotingsjaar en de 3 jaren daarna), waarin de ontwikkelingen (trends/risico's) en de toedeling van de financiële middelen worden benoemd..
2. Besluiten over nieuwe ontwikkelingen/wensen vinden zo veel mogelijk integraal plaats bij het vaststellen van de Perspectiefnota.
3. De Perspectiefnota beschrijft in elk geval de nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op de koers en/of het meerjarig financiële beeld.
4. In de Perspectiefnota worden de (technische) uitgangspunten voor de begroting vastgesteld.
5. De Perspectiefnota bevat in ieder geval een meerjarig investeringsplan.
6. In de jaarlijkse begroting vindt de uitwerking en actualisering van de kaders vanuit de Perspectiefnota plaats.

In het voorjaar van 2024 worden de belangrijkste uitgangspunten ontwikkeld voor het beleid van 2025 waarna in het najaar de financiële consequenties in beeld worden gebracht. Dit jaar staat het beleid vooral in het teken van het maken van keuzes om te komen tot een structureel sluitend financieel beeld, zoals verwoord in de raadsmededeling van 15 februari jl.

De perspectiefnota is het moment om nieuwe ambities, ontwikkelingen en wensen te inventariseren en aan uw raad voor te leggen voor een integrale afweging. In de vastgestelde Programmabegroting 2024 is al gewezen op de financiële uitdaging vanaf 2026. Vanaf dat jaar is sprake van een negatief begrotingssaldo van ca. € 8 à 9 mln. Het college heeft daarbij de keuze gemaakt om, in afwachting van compensatie door het Rijk, het gat in die begroting nog niet te dichten, maar zichtbaar te maken. Uw raad heeft bij de behandeling van de Programmabegroting 2024 ook onderkend dat we voor (financiële) uitdagingen staan. Het college stelt daarom een bijstelling voor van onze uitgaven, inkomsten, doelen of ambities en hierover de dialoog met de raad te voeren. Daarom worden in deze Perspectiefnota 2025 voorstellen gepresenteerd, die leiden tot het verkleinen van het financiële tekort.

In het coalitieakkoord is een financieel gezonde begroting, zowel op de korte als de lange termijn, als een van de uitgangspunten genoemd. Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2024 heeft uw raad besloten om het begrotingsadvies van de VNG over te nemen om geen meerjarig sluitende begroting te maken, om zo richting het Rijk duidelijk te maken wat de omvang van het ravijnjaar 2026 is. Daar is nu dus beperkt compensatie voor gekomen, maar nog niet voldoende.

Het tekort wordt niet alleen veroorzaakt door de verlaging van de uitkering uit het Gemeentefonds, maar komt ook voort uit onze eigen ambities. Bij een maximale compensatie van het Rijk, zou nog steeds sprake zijn van een aanzienlijk financieel tekort.

Het college heeft ervoor gekozen om – in afwachting van nadere compensatie van het Rijk (het college gaat uit van een aanvullende structurele bijdrage van € 2 à 3 miljoen)– in de Perspectiefnota 2025 aan te sturen op een zoveel mogelijk sluitende begroting en uw raad in dit kader een voorstel te doen voor diverse lastige keuzes. Indien nu geen keuzes worden gemaakt bestaat het risico dat op termijn veel drastischer maatregelen nodig zijn. De keuzes hebben betrekking op het genereren van méér inkomsten en het verlagen van reguliere taken en ambities.

We presenteren hiermee een meerjarenperspectief dat (nog) niet meerjarig structureel sluitend is.

Tabel 1: Financieel beeld bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Saldo Perspectiefnota 2025	I	126 V	577 N	1.124 V	287 N
	S	84 V	2.617 N	2.692 N	2.674 N
Saldo Perspectiefnota 2025		210 V	3.194 N	1.568 N	2.961 N

Een onzekere factor blijft de hoogte van de rijksbijdrage en de wijze waarop wij mogelijk nog nader gecompenseerd worden. Mocht dat onvoldoende blijken om zwarte cijfers te schrijven, dan zijn nadere maatregelen nodig. Het college verwacht in het najaar een meerjarig structureel sluitende Programmabegroting 2025 voor te kunnen leggen en zal zo nodig, bij die begroting, alternatieve dekkingsvoorstellen formuleren.

Uw raad heeft aangegeven aan de voorkant betrokken te willen zijn bij de kaderstelling en niet voor voldongen feiten te worden geplaatst. Door nu aan u mee te geven welke keuzes het college voorstelt geeft dat uw raad de mogelijkheid om bij de behandeling daarvan zijn kaderstellende rol te vervullen. Ten behoeve van een zo compleet mogelijk beeld bij uw raad presenteert het college in een bijlage bij het raadsvoorstel ook alle maatregelen waarvoor het college nu (nog) niet heeft gekozen.

Leeswijzer

De Perspectiefnota 2025 is als volgt opgebouwd:

Hoofdpijnen en samenvattend financieel beeld 2025-2028

In hoofdstuk 2 besteden we aandacht aan de toelichting op algemene (beleids)ontwikkelingen en het daarmee gepaard gaande financieel meerjarenbeeld. Hierbij dient de Programmabegroting 2024 als basis. Dit wordt aangevuld met financiële gevolgen van eerdere besluitvorming en de financieel-technische uitgangspunten. Ook de structurele doorwerking van de voorlopige cijfers uit het eerste Voortgangsverslag 2024 is hierin meegenomen. Daarna worden nieuwe ambities/ontwikkelingen aan uw raad voorgelegd. Ten slotte worden de door het college voorgestelde maatregelen in de vorm van hogere inkomsten en/of verlaging van reguliere taken en ambities, om tot een sluitende begroting te komen, toegelicht. Dit leidt dan tot een herzien financieel meerjarenbeeld 2025-2028.

In dit samenvattende hoofdstuk wordt ook het effect van deze ontwikkelingen op de financiële positie met relevante financiële kengetallen gepresenteerd.

Programma's

In hoofdstuk 3 worden per programma de autonome ontwikkelingen, nieuwe ambities en de voorgestelde maatregelen gepresenteerd. Onder de nieuwe ambities zijn ook investeringen opgenomen, die per programma separaat worden toegelicht (zie bijlage 1 voor het meerjaren investeringsplan). De doorwerking van de voorlopige cijfers uit het eerste Voortgangsverslag 2024 wordt per programma inzichtelijk gemaakt maar wordt in deze perspectiefnota niet nader toegelicht. Daarvoor verwijzen we naar het betreffende document.

Financiële uitgangspunten programmabegroting

De financieel-technische uitgangspunten worden toegelicht bij Programma 6 (Financieel gezond). Denk daarbij aan loon- en prijsontwikkelingen en de uitkering uit het gemeentefonds.

2. Hoofdpijnen

2.1 Prettig leven in Gooise Meren vraagt om maatschappelijke bijdragen

Inleiding

In Gooise Meren leven en werken we prettig in een groene en veilige omgeving. Omringd door water, heide, bos en cultureel erfgoed. Onze kinderen groeien kansrijk op met goede school- en sportvoorzieningen. En door passende sociale voorzieningen kan iedereen een leven lang meedoen.

Soms is het lastig om doelen te bereiken die haaks op elkaar staan. We hebben nieuwe woningen nodig en willen tegelijkertijd onze natuur zoveel mogelijk behouden. Zo willen we ons inzetten voor een duurzame toekomst, terwijl energiebesparende maatregelen vaak geld kosten. En hoe geven we urgente en minder urgente woningzoekers een eerlijke kans op een huis?

Keuzes maken is niet altijd makkelijk, maar we gaan ze niet uit de weg.

Met deze perspectiefnota kijken we vooruit: hoe staat de gemeente er financieel voor?

We moeten keuzes maken met het gegeven dat er nog veel onzeker is. Bijvoorbeeld hoeveel de bijdrage van het Rijk zal zijn. De enige zekerheid die we hebben, is dat het meestal duurder wordt. Of het nu gaat om de dagelijkse boodschappen, energie, grondstoffen of personeel.

We kiezen ervoor onze ambities in stand te houden

We willen blijven investeren in een duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren. Dat is een pittige opgave. Maar, ambities zijn er om waar te maken, niet om ze door te schuiven of te schrappen.

We kijken kritisch of bestaande taken efficiënter, en dus voor minder geld, uitgevoerd kunnen worden en we kiezen ervoor om andere dingen helemaal niet of nog niet te doen. Zo stellen we de inventarisatie naar beweegmogelijkheden in de buitenruimte uit, versoberen we de taken van de cultuurregisseurs, zetten we één BOA minder in en stellen we de nieuwbouw van parkeergarage De Olmen een of twee jaar uit. Ook investeren we in een praktijkondersteuner Jeugd die ervoor moet zorgen dat er minder jeugd onnodig instroomt in de duurdere specialistische jeugdhulp.

Uiteraard zullen deze keuzes in meer of mindere mate merkbaar zijn in de samenleving, maar wij denken dat we hiermee een afgewogen keuze hebben gemaakt tussen de ambities en de beschikbare middelen.

Tegelijk ontkomen we er niet aan om ook van inwoners en ondernemers een bijdrage te vragen

Zo stijgen de parkeertarieven en -vergunningen en zal het tarief van de OZB in twee stappen worden verhoogd. Voor een gezin, in het bezit van een huis met een gemiddelde woningwaarde, betekent die verhoging een toename van de jaarlijkse OZB-aanslag van € 50 in 2025 en nog eens € 50 in 2026. We realiseren ons dat deze voorstellen niet allemaal even populair zullen zijn. Maar om onze inwoners een fijne woonomgeving te kunnen blijven bieden, én financieel gezond en vitaal te blijven, zijn dergelijke keuzes onvermijdelijk. Bovendien blijven de woonlasten hiermee nog steeds op een aanvaardbaar niveau, ook in vergelijking met andere gemeentes.

We presenteren een meerjarenperspectief dat (nog) niet in alle komende jaren sluitend is

Het is nu nog onduidelijk wat de bijdrage van het Rijk zal zijn. Als dat meevalt, kunnen we doorgaan op de gekozen weg. Maar als het tegenvalt, en de rijksbijdrage is onvoldoende om zwarte cijfers te schrijven, dan zullen we opnieuw en nog kritischer moeten gaan kijken naar te maken keuzes. De oplossingsrichtingen om een meerjarig structureel sluitende begroting te maken zijn wel al in beeld.

We zijn ervan overtuigd dat er nu een evenwichtig pakket ligt, waarbij we zorgvuldig hebben gekeken naar ambities, efficiency én inkomsten. Gemeente Gooise Meren is en blijft daarmee één van de meest aantrekkelijke gemeentes van Nederland en bovendien financieel gezond.

Financieel-technische uitgangspunten

In de perspectiefnota wordt jaarlijks rekening gehouden met de financiële ontwikkelingen, zoals de loon- en prijsontwikkeling en de uitkering uit het Gemeentefonds. Inmiddels is er gedeeltelijk duidelijkheid vanuit het Rijk over eventuele compensatie voor het zogenaamde ravijnjaar 2026. Uit de Voorjaarsnota van het kabinet is af te leiden dat dit vooralsnog niet toereikend is om zonder maatregelen het in de Programmabegroting 2024 gepresenteerde tekort vanaf 2026 op te lossen. En ook het komende begrotingsjaar 2025 komt onder druk te staan.

De exacte effecten van die Voorjaarsnota worden zichtbaar in de meicirculaire 2024. Hierover zult u, vóór de

meningsvormende raad, met een separate raadsmededeling worden geïnformeerd.
De financieel-technische uitgangspunten lichten we onder programma 6 'Financieel gezond' nader toe.

Dekkingsmogelijkheden

Het gepresenteerde tekort neemt verder toe door autonome ontwikkelingen, nieuwe ambities en onvermijdelijke budgetaanpassingen. Het college stelt voor om voor de financiering daarvan in ieder geval in te zetten op hogere inkomsten. Daarnaast is er een algemene handreiking van de rijksoverheid die het gemeenten mogelijk maakt een deel van de Algemene Reserve in te zetten als (structureel) dekkingsmiddel. Ook die mogelijkheid wordt door het college meegenomen. Tot slot is gezocht naar verlaging van reguliere taken en ambities binnen alle programma's. Het college gaat er vooralsnog van uit dat het dan nog resterende tekort wordt aangevuld door het Rijk. In aanloop naar de begroting zullen eventueel alternatieve dekkingsvoorstellen worden geformuleerd, mocht uiteindelijk blijken dat we toch niet op die compensatie kunnen rekenen.

In deze perspectiefnota is een aantal PM-posten opgevoerd voor enkele specifieke activiteiten die nog onvoldoende duidelijk zijn qua (financiële) consequenties. Deze worden in de komende maanden nader uitgewerkt en financieel vertaald en kunnen daarmee gevolgen hebben voor het nu gepresenteerde begrotingsaldo.

2.2 Financieel beeld Perspectiefnota 2025

Financieel beeld Perspectiefnota 2025

2.2.1 Inleiding

In de volgende paragrafen nemen we u mee in de totstandkoming van het financiële beeld voor deze perspectiefnota. Dat gebeurt in vier stappen: (1) het geactualiseerde vertrekpunt, (2) nieuwe ambities, (3) meer inkomsten en (4) het efficiënter invullen en verlagen van reguliere taken en ambities. Bij elk onderdeel wordt, omwille van de leesbaarheid, een uitgebreide tabel gepresenteerd, voortbordurend op het eindsaldo van de vorige tabel.

2.2.2 Geactualiseerd vertrekpunt 2025-2028

Het financieel beeld start met de saldi uit de door de raad in november 2023 vastgestelde Programmabegroting 2024. Daarnaast is sprake van (autonome) ontwikkelingen, als gevolg van wettelijke taken of als doorwerking van eerdere besluitvorming, zoals de september- en decembercirculaires en de effecten als gevolg van de groei van onze gemeente boven de 60.000 inwoners. Naast de structurele doorwerking van voorstellen in het eerste Voortgangsverslag 2024 houden we ook rekening met de financieel-technische uitgangspunten, zoals loon- en prijsontwikkelingen en de uitkering uit het Gemeentefonds, om een reëel financieel vertrekpunt te bepalen. Hierbij is ook de in de Voorjaarsnota van het kabinet toegekende financiële compensatie meegenomen.

Het financieel beeld (tabel 1) laat daarmee vanaf 2026 nadelige saldi zien.

Tabel 1: Financieel beeld bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, conform Programmabegroting 2024	I S	500 N 1.673 V	610 N 7.237 N	276 N 8.340 N	287 N 8.340 N
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024		1.173 V	7.847 N	8.616 N	8.627 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>		741 V	619 N	1.008 V	1.564 V
60.000 + inwoners	S	160 N	200 N	200 N	200 N
Kinderraad	S	25 N	25 N	25 N	25 N
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	S	121 N	355 N	1.464 V	2.119 V
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	I	1.095 V	95 V		
Bijdrage Regio (Kaderbrief 2025)	S	163 N	248 N	347 N	445 N
Veiligheidsregio	S	304 N	304 N	304 N	304 N
Inboeken doorschuif-btw investeringen GNR	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Nedvang vergoeding prullenbakken OR	S	45 V	45 V	45 V	45 V
Begrotingsscan	S	324 V	324 V	324 V	324 V
<i>Financieel-technische uitgangspunten</i>		915 N	3.058 V	2.920 V	2.352 V
Loon- en prijsontwikkeling algemeen	S	3.790 N	3.790 N	3.790 N	3.790 N
Uitkering Gemeentefonds, lopende prijs 2025	S	3.651 V	3.651 V	3.651 V	3.651 V
Compensatie Rijk, Voorjaarsnota kabinet	S	845 N	3.245 V	3.137 V	3.092 V
Overige financieel technische aanpassingen	S	69 V	48 N	78 N	601 N
<i>Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028</i>	I S	595 V 404 V	515 N 4.892 N	276 N 4.412 N	287 N 4.424 N
Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028		999 V	5.407 N	4.688 N	4.711 N

2.2.3 Ambities en ontwikkelingen

Er is sprake van nieuwe ambities en ontwikkelingen, maar ook van stijging van uitgaven voor reguliere taken zoals bij Jeugd en Wmo. Tot op heden werden deze laatste steeds incidenteel doorgevoerd via de Voortgangsverslagen. Wij stellen voor om deze nu structureel op te nemen voor een realistischer financieel beeld. Samen met de overige ontwikkelingen en nieuwe ambities leidt dit tot aanzienlijke tekorten voor alle jaren.

Tabel 2, financieel beeld, incl. ambities bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028					
	I	595 V	515 N	276 N	287 N
	S	404 V	4.892 N	4.412 N	4.424 N
Geactualiseerd vertrekpunt 2025 - 2028					
		999 V	5.407 N	4.688 N	4.711 N
Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities					
		3.986 N	4.079 N	2.752 N	4.512 N
Programma 1					
		1.452 N	1.505 N	1.393 N	1.393 N
1.2 Sport & bewegen					
Kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi	S		70 N	70 N	70 N
1.3 Welzijn					
Structureel maken beleidsontwikkeling Wmo	S	30 N	30 N	30 N	30 N
Uitbreiden formatie USD/Wmo tbv wett termijnen	S	178 N	178 N	178 N	178 N
WMO maatwerk realistisch structureel bijramen	S	800 N	800 N	800 N	800 N
verhogen subsidie Versa Welzijn compensatie loonkostenontwikkeling	S	315 N	315 N	315 N	315 N
Uitvoering visie ontmoeting voor en van iedereen	I	50 N	50 N		
Subsidie De Plataan	I	79 N	62 N		
1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen					
Third Place	S	PM	PM	PM	PM
Programma 2					
		1.280 N	1.280 N	1.280 N	1.280 N
2.1 Jeugdbeleid					
Extra coördinator integraal beleidsplan	S	90 N	90 N	90 N	90 N
Integrale aanpak beleidsdoelen Jeugd	S	30 N	30 N	30 N	30 N
2.2 Jeugdzorg					
Structureel maken versterking jeugdteam	S	360 N	360 N	360 N	360 N
Jeugd maatwerk realistisch structureel bijramen	S	700 N	700 N	700 N	700 N
Praktijkondersteuner Jeugd	S	100 N	100 N	100 N	100 N
Programma 3					
		485 N	431 N	461 N	591 N
3.2 Buitenruimte en leefomgeving					
Meerjarige aanpak Bosplantsoen Mouwtje en Bilderdijkpark	I	60 N			
Herijken beheerplannen	I	50 N			
Onderhoud rondom vestingwallen Naarden	S	PM	PM	PM	PM
Circulaire economie	I	150 N			
Renovatie gemeentewerven	S	PM	PM	PM	PM
Asfaltvernieuwing Huizerweg	S		40 N	40 N	40 N
Ruijterlaan-Heidezicht parkeerlocatie	S		20 N	20 N	20 N
Gietijzeren afvalbakken	S		15 N	15 N	15 N
Voetpad en rijweg Burg. van Wettumweg	S		95 N	95 N	95 N
Saneringsproject verkeersborden	S		30 N	60 N	90 N

Diverse kleine investeringen begraafplaatsen	S		5 N	5 N	5 N
Renovatie groen Mouwtje	S		6 N	6 N	6 N
Asfalt rijweg Brinklaan	S		35 N	35 N	35 N
Verledden omzetten naar investeringen	S		45 N	45 N	45 N
Inrichtingsplan begraafplaats Muiden	S		5 N	5 N	5 N
Vervangen voetpaden rondom sportvelden	I	90 N			
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>					
Brug bij Amsterdamse Poortbrug	S			PM	PM
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>					
Nieuwbouw brandweergarage Muiderberg	S				100 N
OFGV Ontwikkelplan	S	135 N	135 N	135 N	135 N
Programma 4		131 N	135 N	1.260 V	340 N
<i>4.1 Economie</i>					
Minder huur en onderhoud na aankoop damwanden Muiden	S	PM	PM	PM	PM
Uitvoeringsregels voor ligplaatsen (handhaving)	S	80 V	80 V	80 V	80 V
<i>4.3 Werk & inkomen</i>					
Schuldhelpverlening structureel bekostigen	S	80 N	80 N	80 N	80 N
<i>4.4 Mobiliteit</i>					
Stimuleren deelmobiliteit en beleid plaatsingscriteria	I	40 N			
Parkeerregisseur	S	91 N	75 N	75 N	75 N
Extra onderhoud bij uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen	S		35 N	35 N	35 N
Parkeergarage Veldweg	S				200 N
Parkeergarage Veldweg opbrengst woningbouw	I			1.400 V	
Aanleg regionale doorfietsroutes	S		25 N	25 N	25 N
Aanleg parkeerplaats touringcars Spant/SDO	S			5 N	5 N
Programma 5		508 N	598 N	748 N	778 N
<i>5.1 Dienstverlening en communicatie</i>					
Uitbreiding formatie in het kader van de reisdocumentenpiek	S	168 N	168 N	168 N	168 N
<i>5.2 Veiligheid & handhaving</i>					
Cameratoezicht Bussum	S	50 N	100 N	100 N	100 N
Bibob jurist/coördinator	S	120 N	120 N	120 N	120 N
<i>5.3 Bestuur & organisatie</i>					
Service en onderhoud applicaties	S	170 N	170 N	170 N	170 N
Actualisering investeringen automatisering en facilitair	S		40 N	190 N	220 N
Programma 6		130 N	130 N	130 N	130 N
<i>6.1 Financiën</i>					
Subsidieadviseur	S	130 N	130 N	130 N	130 N

6.2 Vastgoed					
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	I				PM
Saldo incl. ambities 2025 - 2028	I	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	S	3.063 N	8.859 N	8.564 N	8.936 N
Saldo incl. ambities 2025 - 2028		2.987 N	9.486 N	7.440 N	9.223 N

2.2.4 Dekking via inkomsten

Het college kiest ervoor om in eerste instantie de tekorten, mede als gevolg van ambities en onvermijdelijke ontwikkelingen, te financieren door een acceptabele lastenverzwaring voor inwoners en bedrijven via de onroerendezaakbelasting. Ook het voorstel tot verhoging van de parkeertarieven, dat bij de behandeling van Programmabegroting 2024 door de raad is verworpen, wordt opnieuw ingebracht.

Vanwege het financiële ravijn vanaf 2026 is er een handreiking gekomen voor de gemeenten, waardoor een deel van de Algemene Reserve als 'structureel' dekkingsmiddel mag worden ingezet. Die inzet is echter wel gebonden aan voorwaarden.

Tabel 3: financieel beeld, incl. meer inkomsten bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
Saldo incl. ambities 2025 - 2028	I	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	S	3.063 N	8.859 N	8.564 N	8.936 N
Saldo incl. ambities 2025 - 2028		2.987 N	9.486 N	7.440 N	9.223 N
Meer inkomsten		2.265 V	4.660 V	3.660 V	3.660 V
Programma 4		870 V	870 V	870 V	870 V
4.4 Mobiliteit / parkeren					
Parkeertarieven verhogen	S	870 V	870 V	870 V	870 V
Programma 6		1.395 V	3.790 V	2.790 V	2.790 V
6.1 Financiën					
Inzetten 10% van surplus Algemene Reserve	S		1.000 V		
6.4 Belastingen					
Gefaseerd verhogen OZB	S	1.395 V	2.790 V	2.790 V	2.790 V
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028	I	76 V	627 N	1.124 V	287 N
	S	798 N	4.199 N	4.904 N	5.276 N
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028		722 N	4.826 N	3.780 N	5.563 N

2.2.5 Verlaging van reguliere taken en ambities

Omdat we met de verhoging van inkomsten nog niet komen tot een structureel sluitende begroting worden daarnaast diverse maatregelen doorgevoerd. Het college heeft kritisch gekeken naar de reguliere taken en ambities en heeft, daar waar mogelijk, activiteiten geschrapt dan wel een verlaging van specifieke budgetten opgenomen. Om de raad zijn kaderstellende rol te kunnen laten invullen en de mogelijkheid te bieden keuzes te heroverwegen, worden in de bijlage bij het raadsvoorstel ook alle mogelijke ombuigingsrichtingen gepresenteerd, waarvoor het college nu (nog) niet heeft gekozen.

Hierbij gaat het college ervan uit dat het Rijk nog met aanvullende compensatie komt ter grootte van structureel € 2 à 3 mln. Mocht blijken dat we niet op die compensatie kunnen rekenen, dan zullen in aanloop naar de begroting alternatieve dekkingsvoorstellen worden geformuleerd.

Tabel 4, financieel beeld, incl. verlagen reguliere taken en ambities bedragen in € x 1.000	Struct / inc	2025	2026	2027	2028
<i>Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028</i>	<i>I</i>	<i>76 V</i>	<i>627 N</i>	<i>1.124 V</i>	<i>287 N</i>
	<i>S</i>	<i>798 N</i>	<i>4.199 N</i>	<i>4.904 N</i>	<i>5.276 N</i>
Saldo incl. meer inkomsten 2025 - 2028		722 N	4.826 N	3.780 N	5.563 N
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>		<i>932 V</i>	<i>1.632 V</i>	<i>2.212 V</i>	<i>2.602 V</i>
Programma 1		200 V	350 V	450 V	550 V
<i>1.2 Sport & bewegen</i>					
Uitstel inventarisatie beweegmogelijkheden in de buitenruimte	I	50 V	50 V		
<i>1.3 Welzijn</i>					
Subsidies kleiner dan € 25.000 nader beoordelen	S		PM	PM	PM
Verlagen subsidie Versa Welzijn/efficiency activiteiten	S		100 V	200 V	300 V
<i>1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen</i>					
Efficiënt inzetten activiteiten bibliotheek	S	50 V	100 V	150 V	150 V
Geen inventarisatie behoefte maatschappelijke - en culturele organisaties	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Efficiency cultuurregisseurs	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Programma 2			100 V	200 V	300 V
<i>2.2 Jeugdzorg</i>					
Praktijkondersteuner Jeugd	S		100 V	200 V	300 V
Programma 3		450 V	450 V	600 V	600 V
<i>3.2 Buitenruimte & leefomgeving</i>					
Verhogen afvalstoffenheffing ivm straatreiniging	S	375 V	375 V	375 V	375 V
Continuering inzet wijkadviseurs	S	-	-	-	-
Afschalen inzet op Ruimtelijke Ordening - Omgevingswet	S			150 V	150 V
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>					
Welstandstoets deels laten vervallen	S	75 V	75 V	75 V	75 V
Programma 4		100 V	500 V	500 V	500 V
<i>4.3 Werk & inkomen</i>					
Nader beoordelen minimaregelingen	S	PM	PM	PM	PM
Re-integratie voorziening 50% verlagen	S	100 V	100 V	100 V	100 V
<i>4.4 Mobiliteit</i>					
Uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen	S		400 V	400 V	400 V
Moderniseren parkeerketen	S	PM	PM	PM	PM
Programma 5		172 V	172 V	172 V	172 V
<i>5.1 Dienstverlening & communicatie</i>					

Geen verkiezingsborden plaatsen	S	12 V	12 V	12 V	12 V
<i>5.2 Veiligheid & handhaving</i>					
herprioritering toezicht BOA's		70 V	70 V	70 V	70 V
<i>5.3 Bestuur & organisatie</i>					
Eén rekenkameronderzoek laten vervallen	S	40 V	40 V	40 V	40 V
Vacatureruimte Griffie inleveren	S	50 V	50 V	50 V	50 V
Programma 6		10 V	60 V	290 V	480 V
<i>6.1 Financiën</i>					
Verhogen afschrijftermijnen	S			180 V	270 V
Post onvoorzien aframes	S	10 V	10 V	10 V	10 V
<i>6.2 Vastgoed</i>					
Kosten vastgoed doorbelasten	S		50 V	100 V	200 V
Saldo Perspectiefnota 2025	<i>I</i>	126 V	577 N	1.124 V	287 N
	<i>S</i>	84 V	2.617 N	2.692 N	2.674 N
Saldo Perspectiefnota 2025		210 V	3.194 N	1.568 N	2.961 N

2.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen en kengetallen

Weerstandsvermogen

In deze paragraaf schetsen we de ontwikkeling van de financiële positie en enkele kengetallen. De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2023, de Programmabegroting 2024-2027 en onderhavige perspectiefnota.

De begrotingsruimte betreft het saldo uit het financieel meerjarenbeeld in deze perspectiefnota.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve per 1 januari	31.750.565	38.625.102	37.325.102	37.325.102	37.325.102	37.325.102
Onbenutte belastingcapaciteit	15.687.465	15.540.094	15.540.094	15.540.094	15.540.094	15.540.094
Begrotingsruimte		169.237	-340.959	-2.763.322	-1.042.531	-2.473.962
Stelpost onvoorzien	10.400	11.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Totale weerstandscapaciteit	47.448.430	54.345.533	52.525.337	50.102.975	51.823.766	50.392.334

Benodigde weerstandscapaciteit	10.289.684	10.289.684	10.289.684	10.289.684	10.289.684	10.289.684
Ratio	4,6	5,3	5,1	4,9	5,0	4,9

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de geïnventariseerde risico's. In de concept Jaarstukken 2023 gaat dit om een bedrag van ruim € 10 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen. Indien deze ratio groter is dan 1 dan is sprake van een voldoende weerstandscapaciteit, boven 2 zelfs uitstekend; dit is de kwalificatie die de komende jaren geldt voor Gooise Meren.

Kengetallen

Verloop van de kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
netto schuldquote	60,1%	71,4%	77,6%	84,5%	96,2%	100,6%
netto (gecorrigeerde) schuldquote	60,0%	71,4%	77,6%	84,5%	96,2%	100,6%
solvabiliteitsratio	21,9%	20,5%	19,1%	18,7%	17,4%	17,0%
structurele exploitatieruimte	5,2%	0,7%	-0,2%	-1,7%	-0,6%	-1,5%
grondexploitatie	2,5%	2,8%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%
belastingcapaciteit	110,9%	117,2%	117,2%	117,2%	117,2%	117,2%

Hierboven volgen de 'verplichte' kengetallen uit de paragraaf weerstandsvermogen.

In deze kengetallen zijn de uitkomsten van de voorstellen in deze perspectiefnota verwerkt.

Als we dit vertalen naar rapportcijfers, de methodiek zoals door de raad vastgesteld, dan ziet het plaatje er als volgt uit.

Rapportcijfer	Rekening 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
netto (gecorrigeerde) schuldquote	3,0	3,0	3,0	3,0	2,0	2,0
solvabiliteitsratio	2,7	2,7	1,3	1,3	1,3	1,3
structurele exploitatieruimte	1,0	1,0	0,3	0,3	0,3	0,3
grondexploitatie	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
belastingcapaciteit	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal rapportcijfer	8,3	8,3	6,2	6,2	5,2	5,2

Streefwaarde
Voldoende
Onvoldoende

De gepresenteerde rapportcijfers in de Jaarstukken 2023 zijn positief. Er blijkt meer tijd nodig voor het realiseren van investeringen, waardoor dit achterblijft bij de in de begroting opgevoerde ambities. Dit is een belangrijke factor voor één van de kengetallen, namelijk de schuldquote, die hierdoor gunstiger uitpakt. De cijfers in deze perspectiefnota zijn minder rooskleurig, maar we zien voor 2025 en 2026 wel een verbetering ten opzichte van de Programmabegroting 2024. Door een geactualiseerde planning van voorgenomen investeringen (onder andere IHP en Olmengarage) verbetert de schuldquote. De nadelige exploitatiesaldi in deze perspectiefnota zorgen, ten opzichte van de Programmabegroting 2024, voor een enigszins dempend effect op de rapportcijfers. Om op de streefwaarde (7.0) te komen zijn aanvullende maatregelen nodig. Bij de Programmabegroting 2025 komen we met concrete voorstellen.

Programma 1 Van en voor iedereen

3.1.1 Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten

Doorwerking Voortgangsverslag 2024-1

Overige wijzigingen < € 70.000

3.1.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities

1.3 Welzijn

Incidenteel budget beleidsontwikkeling Wmo vanaf 2025 structureel maken

In de begroting is t/m 2024 meerjarig budget gereserveerd voor beleidsontwikkeling Wmo en daarna niet meer. Dit budget is bedoeld voor de kosten van o.a. participatiebijeentkomsten met inwoners en maatschappelijke partners, publieksvriendelijke publicaties, opmaak- en drukwerk van nota's, plaatsen van artikelen/interviews in lokale media. Deze kosten blijven. Om die reden voeren we structureel nieuw beleid op voor 2025 en daarna.

Uitbreiden formatie Wmo om te kunnen voldoen aan wettelijke afhandelingstermijnen

Het is rijksbeleid dat kwetsbare inwoners langer thuis blijven wonen. Om dat mogelijk te maken wordt er een toenemend beroep gedaan op hulp- en ondersteuning vanuit de Wmo (denk aan huishoudelijke hulp, dagbesteding etc.). Door de vergrijzing groeit het aantal inwoners dat een beroep doet op geïndiceerde Wmo van de gemeente. We zien tegelijk dat er per kwetsbare inwoner minder mantelzorgers zijn, en bovendien zijn de mantelzorgers ook steeds ouder. Dat betekent dat de gemeente meer aanvragen (lees: zorgmeldingen) moet oppakken. Om binnen de wettelijke termijnen van afhandeling te blijven is het noodzakelijk dat het aantal consulenten structureel wordt uitgebreid.

Wmo maatwerk (open einde regeling) budgettair op realistisch niveau brengen

De Wmo is een open-einde-regeling, oftewel hulp- en ondersteuning aan de inwoner die echt nodig is, mag door de gemeente niet geweigerd worden. Door meerjarig realistisch bij te ramen, wordt voorkomen dat budgetten ad hoc via de voortgangsverslagen telkens moeten worden opgehoogd. Vanwege de vergrijzing is het de verwachting dat het beroep op de Wmo in de toekomst alleen maar groter gaat worden. Maatregelen zoals inzet van voorliggende voorzieningen zullen hoogstens de autonome groei van zorguitgaven temperen.

Verhogen subsidie Versa Welzijn ter compensatie van hogere loonkostenontwikkeling 2024

Versa Welzijn heeft te maken met (nieuwe) CAO ontwikkelingen waardoor de personeelslasten structureel stijgen (CAO Zorg & Welzijn). Zonder structureel extra subsidie kan Versa Welzijn de reguliere taken niet volledig blijven uitvoeren omdat er minder personeel betaald kan worden.

Incidenteel (2025/2026) bekostigen beheer wijkontmoetingscentrum De Plataan

Sinds de opening van De Plataan in Naarden is gebleken dat de gebruikers (Versa Welzijn, bibliotheek, De Schakel) een gezamenlijke beheerder nodig hebben. Een sociaal beheerder, onafhankelijk van de drie organisaties, en met grote kennis van wijkontmoetingsplekken.

1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen

Third Place

In samenwerking met de bibliotheek werken we het concept uit voor het realiseren van een Third Place in Bussum. De inzet is een multifunctioneel bibliotheek gebouw waarin diverse culturele, maatschappelijke en economische functies samenkomen en kunnen floreren. Een plek waar inwoners, bezoekers en ondernemers elkaar ontmoeten, informeren, inspireren en amuseren. In 2023 hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden met de bibliotheek. Er zijn bovendien gesprekken geweest met een aantal cultuurspelers en de eigenaren van de naastgelegen gebouwen. In maart 2024 is een haalbaarheidsstudie en een businesscase opgeleverd, waarmee een globale schatting wordt gemaakt van de kosten die gemoeid zijn met het ontwikkelen van de Third Place. De businesscase kent een onrendabele top die de gemeente zou moeten dragen om een dergelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Een concreet voorstel wordt nog aan de raad voorgelegd.

3.1.4 Verlagen reguliere taken en ambities

1.2 Sport & bewegen

Uitstel inventarisatie van beweegmogelijkheden in de buitenruimte

We stellen de inventarisatie van de behoefte aan beweegmogelijkheden in de openbare ruimte en de huidige voorzieningen daarvoor (zoals speeltuinen en sportparken) uit.

1.3 Welzijn

Subsidies kleiner dan € 25.000 nader beoordelen

Bij de Programmabegroting 2025 zal een voorstel worden gedaan voor het, waar mogelijk, terugbrengen van de hoogte van de subsidies.

Verlagen subsidie Versa Welzijn/efficiency activiteiten

Afhankelijk van de uitkomst van herijking van het accounthouderschap grote subsidies kan de subsidie mogelijk in stappen worden verlaagd, door te kijken naar overlap tussen subsidies aan verschillende instanties en het type werkzaamheden waarvoor de subsidie wordt verleend.

1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen

Efficiënt inrichten activiteiten bibliotheek

Afhankelijk van de uitkomst van herijking van het accounthouderschap grote subsidies zal, in overleg met de bibliotheek, gezocht worden naar manieren om activiteiten efficiënter in te richten

Geen inventarisatie behoefte maatschappelijke- en culturele organisaties

Geen inventarisatie uitvoeren van de behoeften bij maatschappelijke- en culturele voorzieningen en gereserveerd budget schrappen.

Efficiency cultuurregisseurs

We gaan de activiteiten efficiënter uitvoeren.

3.1.5 Nieuwe investeringen

1.2 Sport & bewegen

Kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi

Rugbyclub 't Gooi beschikt op dit moment over twee natuurgrasvelden. In de periode oktober 2023 t/m februari 2024 zijn 40% van de trainingsavonden, 5 competitierondes en 7 jeugdtoernooien afgelast i.v.m. de weersomstandigheden. Met de huidige klimaatverandering is het goed voor te stellen dat er meer zeer natte periodes volgen. Wanneer we één veld omkatten naar kunstgras zal dit probleem aanzienlijk afnemen. Een kunstgrasveld kan altijd gebruikt worden met uitzondering van periodes met (streng) vorst. Het is voor rugbyclub 't Gooi daarnaast belangrijk om een kunstgrasveld te krijgen, om op het hoogste niveau (eredivisie) mee te kunnen blijven doen.

3.1.6 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 1 bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024	25.883 N	25.239 N	25.276 N	25.276 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>	<i>171 N</i>	<i>149 N</i>	<i>158 N</i>	<i>158 N</i>
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	171 N	149 N	158 N	158 N
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>	<i>1.452 N</i>	<i>1.505 N</i>	<i>1.393 N</i>	<i>1.393 N</i>
<i>1.2 Sport & bewegen</i>				
Kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi (kapitaallasten)		70 N	70 N	70 N
<i>1.3 Welzijn</i>				
Structureel maken beleidsontwikkeling Wmo	30 N	30 N	30 N	30 N
Uitbreiden fte USD/Wmo tbv wett termijnen	178 N	178 N	178 N	178 N
WMO maatwerk realistisch structureel bijramen	800 N	800 N	800 N	800 N
Extra subsidie Versa Welzijn	315 N	315 N	315 N	315 N
Uitvoering visie ontmoeting voor en van iedereen	50 N	50 N		
Subsidie De Plataan	79 N	62 N		
<i>1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen</i>				
Third Place	PM	PM	PM	PM
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>	<i>200 V</i>	<i>350 V</i>	<i>450 V</i>	<i>550 V</i>
<i>1.2 Sport & bewegen</i>				
Uitstel inventarisatie beweegmogelijkheden in de buitenruimte	50 V	50 V		
<i>1.3 Welzijn</i>				
Subsidies kleiner dan € 25.000 nader beoordelen		PM	PM	PM
Verlagen subsidie Versa Welzijn/efficiency activiteiten		100 V	200 V	300 V
<i>1.4 Maatschappelijke & culturele voorzieningen</i>				
Efficiënt inzetten activiteiten bibliotheek	50 V	100 V	150 V	150 V
Geen inventarisatie behoefte maatschappelijke- en culturele organisaties	50 V	50 V	50 V	50 V
Efficiency cultuurregisseurs	50 V	50 V	50 V	50 V
Saldo Perspectiefnota 2025	27.306 N	26.543 N	26.377 N	26.277 N

3.1.3 Extra inkomsten

Geen

Programma 2 Kansrijk opgroeien

3.2.1 Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten

Kinderraad

De kinderraad komt voort uit de ambitie van het college om jeugd meer te betrekken bij beleid. Door een samenwerking met het onderwijs, is er ook aandacht voor het educatieve aspect. De kinderraad is gericht op scholieren tot 12 jaar (het primair onderwijs). Een voorstel van het college voor het instellen van een kinderraad is door de raad medio mei 2024 vastgesteld.

Doorwerking VV 2024-1

Overige wijzigingen < € 70.000

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Op basis van de planning van het aan de raad voorgelegde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) blijven de kapitaallasten voor de periode 2024-2028 in totaal ongeveer € 1 mln. onder de raming in de begroting. Zoals al eerder bij de visie IHP aangegeven moet rekening worden gehouden met een gemiddelde toename (over een periode van 15 jaar) van de kapitaallasten van ongeveer € 775.000 structureel per jaar. Om de kapitaallasten gelijkmatig over de jaren te kunnen verdelen zullen we bij de komende Programmabegroting 2025 een voorstel doen voor het instellen van een bestemmingsreserve IHP.

3.2.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities

2.1 Jeugdbeleid

Extra coördinator integraal beleidsplan

In 2025 en verder dient te worden zorggedragen voor uitvoering van het integraal jeugdbeleid. Er is structurele capaciteit nodig voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid en het implementeren daarvan. Ook wordt verwacht dat de landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario extra capaciteit vergen. Tot op heden is er nog geen coördinatie voor dit onderwerp geborgd

Integrale aanpak beleidsdoelen Jeugd

Vaststelling van het integrale beleidsplan jeugd is voorzien in het tweede kwartaal 2024, waarna de uitvoering van dit beleidsplan volgt. Omdat er in 2024 alleen een incidenteel budget beschikbaar was, is vanaf 2025 structureel budget nodig dat ingezet kan worden voor participatietrajecten, publiekscampagnes, vormgeving beleidsnota's en ontwikkeling regelgeving.

2.2 Jeugdzorg

Structureel maken versterking jeugdteam

In 2023 en in 2024 is het jeugdteam tijdelijk versterkt met 3 fte. Daarmee is meer deskundigheid en meer tijd en ruimte beschikbaar gekomen voor regievoering door het jeugdteam. Wij constateren dat de jeugdconsulenten nu beter regie kunnen voeren conform het Verbeterplan Versterkte procesregie juli 2022 'Eigenaarschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid'. Daarom maken wij deze tijdelijke uitbreiding structureel.

Jeugd maatwerk realistisch structureel bijramen

De Jeugdwet is een open-einde-regeling. Dit betekent dat de gemeente een individuele jeugdhulpvoorziening op grond van de Jeugdwet, die echt nodig is, moet toekennen. Door meerjarig realistisch bij te ramen, wordt voorkomen dat budgetten ad hoc via de voortgangsverslagen telkens moeten worden opgehoogd. Wij tekenen hierbij aan dat het Rijk en de VNG afspraken hebben gemaakt over de verwerking van de maatregelen Hervormingsagenda Jeugd in de gemeentelijke begroting: gemeenten moeten de besparing uit de Hervormingsagenda van ongeveer € 1 miljard uiteindelijk volledig verwerken in hun begrotingen. Deze maatregelen zijn voor Gooise Meren in ontwikkeling. Denk o.a. aan basishulp verlenen door eigen jeugdconsulenten en het faciliteren van huisartsen met een praktijkondersteuner Jeugd.

Praktijkondersteuner Jeugd

De huisarts is de belangrijkste verwijzer naar specialistische jeugdhulp. Uit onderzoek blijkt dat jeugdigen eerder en passender ondersteuning kunnen krijgen met naar verwachting lagere kosten voor de gemeente, indien Gooise Meren huisartsen faciliteert met een Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd). Door de inzet van deze ondersteuner kan ook een slag worden geslagen in het normaliseren en de-medicaliseren en is de verwachting dat er minder jeugdigen instromen in de specialistische jeugdhulp. Vanaf 2026 gaan we de voordelen terugzien in de vorm van een oplopende kostenbesparing.

[3.2.3 Extra inkomsten toevoegen]

3.2.4 Verlagen reguliere taken en ambities

2.2 Jeugdzorg

Praktijkondersteuner Jeugd

Uit onderzoek blijkt dat jeugdigen eerder passendere ondersteuning kunnen krijgen met naar verwachting lagere kosten voor de gemeente, indien Gooise Meren huisartsen faciliteert met een Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd). Vanaf 2026 gaan we de voordelen terugzien in de vorm van een oplopende kostenbesparing.

3.2.5 Nieuwe investeringen

Geen

3.2.6 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 2 bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024	24.111 N	25.592 N	25.603 N	25.603 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>	<i>134 N</i>	<i>70 N</i>	<i>70 N</i>	<i>70 N</i>
Kinderraad	25 N	25 N	25 N	25 N
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	109 N	45 N	45 N	45 N
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>	<i>1.280 N</i>	<i>1.280 N</i>	<i>1.280 N</i>	<i>1.280 N</i>
<i>2.1 Jeugdbeleid</i>				
Extra coördinator integr beleidsplan	90 N	90 N	90 N	90 N
Integrale aanpak beleidsdoelen Jeugd	30 N	30 N	30 N	30 N
<i>2.2 Jeugdzorg</i>				
Structureel maken versterking jeugdteam	360 N	360 N	360 N	360 N
Jeugd maatwerk realistisch structureel bijramen	700 N	700 N	700 N	700 N
Praktijkondersteuner Jeugd	100 N	100 N	100 N	100 N
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>		<i>100 V</i>	<i>200 V</i>	<i>300 V</i>
<i>2.2 Jeugdzorg</i>				
Praktijkondersteuner Jeugd		100 V	200 V	300 V
Saldo Perspectiefnota 2025	25.525 N	26.842 N	26.753 N	26.653 N

3.2.3 Extra inkomsten

Geen

Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving

3.3.1 Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten

Doorwerking VV 2024-1

Overige wijzigingen < € 70.000

Inboeken doorschuif-btw investeringen GNR

De jaarlijkse afrekening wordt vanaf heden structureel ingeboekt.

Nedvang vergoeding prullenbakken OR

Het Afvalfonds Verpakkingen betaalt gemeenten vanaf 1 januari 2023 voor het aandeel verpakkingen in openbare prullenbakken.

3.3.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities

3.2 Buitenruimte en leefomgeving

Meerjarige aanpak Bosplantsoen Mouwtje en Bilderdijkpark

Om het parkgebied zijn gevarieerde en open karakter terug te geven is er een beheeradvies en uitvoeringsplan nodig voor de renovatie van het bosplantsoen in het gehele parkgebied. Het gaat dan om enerzijds herstel naar het originele ontwerp (met oog voor klimaatbestendigheid) en anderzijds inrichting van het beheer van cultuurhistorisch groen.

Herijken beheerplannen

De huidige beheerplannen hebben een looptijd tot en met 2025. Extra inzet is noodzakelijk voor het begeleiden van het werken met assetmanagement en herijken beheerplannen.

Onderhoud rondom vestingwallen Naarden

De vestingwerken waren tot 15 januari 2016 in eigendom bij het Rijk. In de praktijk deed het Rijk het groot onderhoud aan paden en parkeerplaatsen en de gemeente het klein (incidenteel) onderhoud. De financiële verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de fiets- en wandelpaden tussen vooral de binnen en buitengracht, de zogenaamde enveloppe of bedekte weg ligt bij de gemeente. Omdat dit in de toenmalige samenwerkingsovereenkomst met het Rijk niet duidelijk was uitgewerkt, is er na de overdracht van het Rijk naar de Stichting Monumentenbezit een impasse ontstaan. De komende periode zal worden gezocht naar een oplossing, eventuele (meer)kosten zullen dan ook duidelijk worden.

3.3 Duurzaamheid

Circulaire economie

De rijksoverheid heeft internationaal afspraken gemaakt over de terugdringing van de CO₂-uitstoot om de klimaatverandering te beperken. Overheden op Europees, landelijk en provinciaal niveau hebben daarvoor ambities geformuleerd. Deze ambities betreffen onder andere de realisatie van een circulaire economie en de omslag naar een duurzame en gezonde voedselproductie en consumptie. De landelijke overheid ziet voor deze opgaven een belangrijke rol voor lokale en regionale overheden weggelegd. Voor de uitvoering van projecten en activiteiten is extra capaciteit nodig. Daarnaast zijn er middelen nodig om initiatieven uit de samenleving rond circulaire economie en voedsel te faciliteren.

3.4 Ruimtelijke ontwikkeling

Nieuwbouw brandweergarage Muiderberg

De bestaande brandweerkazerne in Muiderberg wordt vervangen door een nieuwe brandweerkazerne met daarboven appartementen. De locatie Muiderberg is gedateerd en de bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is gewijzigd. Hierdoor voldoet het pand functioneel niet meer aan de huidige (wettelijke en functionele) eisen die gesteld worden aan deze brandweerlocatie.

OFGV Ontwikkelplan

Tien jaar na het oprichten van Omgevingsdiensten heeft het Rijk de adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, oftewel de commissie Van Aartsen, opdracht gegeven te onderzoeken of de Omgevingsdiensten goed functioneren. Op grond van de aanbevelingen van die commissie zijn nieuwe, verplichte normen geformuleerd die het functioneren van Omgevingsdiensten naar een hoger en meer uniform niveau moeten gaan tillen.

Het doel van het ontwikkelproces is een sterk VTH-stelsel waarin Omgevingsdiensten op een eenduidige en krachtige wijze bijdragen aan en toezien op het tot stand komen en behouden van een schone en veilige leefomgeving in Nederland en Gooise Meren.

Ook de OFGV moet zich ontwikkelen. Er is een Ontwikkelplan opgesteld en door het AB vastgesteld, waarmee de OFGV zal gaan voldoen aan nieuwe landelijke normen. Dat vergt extra geld. Want het is niet vrijblijvend. Het komende jaar zal het Ontwikkelplan nader uitgewerkt worden. Dit betreft ook nieuwe, wettelijke, taken die de OFGV voor de partners op de schouders moet nemen.

3.3.4 Verlagen reguliere taken en ambities

3.2 Buitenruimte & leefomgeving

Verhogen afvalstoffenheffing

Structurele verhoging van de afvalstoffenheffing door de wettelijk toegestane toerekening van de (gestegen) kosten van straatreiniging.

Continuering inzet wijkadviseurs

Heroverwegen van het continueren van de inzet van de extra wijkadviseurs, conform college uitvoeringsprogramma.

Afschalen inzet op Ruimtelijke Ordening - Omgevingswet

Op 1 januari is de Omgevingswet ingegaan. Afgelopen jaren hebben we ons voorbereid op de komst van deze nieuwe wet. Het nieuwe instrumentarium en de nieuwe manier van werken moeten de komende jaren verder vorm krijgen en de werkwijze als nieuwe reguliere manier van werken moet worden geborgd in de organisatie. Uiteindelijk moet het werk dan worden opgevangen binnen de beschikbare capaciteit, waardoor scherpere keuzes voor inzet op andere RO dossiers moeten worden gemaakt. De structurele middelen kunnen dan deels worden afgebouwd.

3.4 Ruimtelijke ontwikkeling

Welstandstoets deels laten vervallen

De ambtelijke toets komt te vervallen. De kosten van de inzet van de leden van de welstandscommissie zullen daardoor dalen en er zullen minder ambtelijke uren nodig zijn voor de werkzaamheden die met de welstandstoetsing zijn gemoeid.

3.3.5 Nieuwe investeringen

3.2 Buitenruimte en leefomgeving

Renovatie gemeentewerven

Er zijn investeringen nodig in de bestaande werven in Bussum en Naarden om beide werven weer up to date te krijgen voor de komende 30 jaar. Dit is noodzakelijk omdat beide werven nu niet meer voldoen aan het minimale niveau voor een bestendige huisvesting.

Asfaltvernieuwing Huizerweg

Vanuit een visuele wegininspectie zijn diverse schadebeelden waargenomen zoals spoorvorming, rafeling, dwarsonvlakheden, boomwortelopdruk en een slechte afwatering. Deze schade moet uiterlijk in 2025 worden hersteld om de veiligheid van de weggebruiker te kunnen waarborgen.

Ruijterlaan-Heidezicht parkeerlocatie

De onverharde parkeerlocatie Heidezicht gelegen aan de Ruijterlaan in Bussum wordt jaarlijks vier keer hersteld. De veel voorkomende onvermijdelijke weggebreken in deze halfverharde parkeerlocatie worden veroorzaakt door een combinatie van gebruik (wringende autobanden tijdens het in en uitparkeren), weersomstandigheden en een slechte afwatering. Om de jaarlijkse herstelwerkzaamheden te voorkomen is

het de wenselijk om de halfverharding éénmalig te vervangen voor een dunne asfaltdeklaag en de parkeerhavens uit te voeren met waterdoorlatende betonelementen.

Gietijzeren afvalbakken

In de stadscentra van Bussum, Naarden en Muiden staan op diverse locaties gietijzeren afvalbakken. De levensduur van deze afvalbakken is verstreken. Hierdoor nemen de defecten zoals schade, deuken en los hangende deuren toe. Om het aanzicht en het gebruik op orde te krijgen is het wenselijk om de noodzakelijke vervanging van de bestaande gietijzeren afvalbakken met bijkomende werkzaamheden uit te voeren.

Voetpad en rijweg Burg. M.P. van Wettumweg

Het voetpad en rijweg Burgemeester M.P. van Wettumweg is in een slechte staat van onderhoud. Vanuit de recent gehouden visuele Weginspectie 2022/2023 komt deze weg naar voren om onvermijdelijk groot onderhoud uit te voeren. Deze weg is één van de drie belangrijke toegangswegen tot de Vesting Naarden. Gelet op het aanzicht van de Vesting Naarden in relatie tot de huidige staat van onderhoud en het risico voor de weggebruiker, is het noodzakelijk om niet alleen deze weg vanuit het onderhoud te herstellen maar ook om deze weg op een andere verkeerskundige manier in te richten. De rijweg is voldoende breed om er twee fietsstroken aan te kunnen leggen.

Saneringsproject verkeersborden

Veel verkeersborden zijn geplaatst in de openbare ruimte en verrommelen het beeld. Daarnaast raken de weggebruikers het (verkeerskundig) overzicht kwijt, waardoor er onveilige situaties kunnen ontstaan. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) verzoekt alle gemeentes de verkeersborden op locaties kritisch te beoordelen en te saneren waar het kan. Het betreft ook bebording die elkaar tegenspreekt of dubbel aanwezig is. Het afgelopen jaar zijn de verkeersborden geïnspecteerd en geïnventariseerd. Op basis van de inventarisatie is een vervangingsplan opgesteld dat gefaseerd wordt doorgevoerd.

Diverse kleine investeringen begraafplaatsen

Het betreft hier de in- of herinrichting van grafvelden, ontwikkeling van nieuwe uitvaartmogelijkheden, vervangen of uitbreiding van voorzieningen (informatieborden, bankjes etc.), vervangen van groen, aanpassingen in het kader van klimaatadaptatie etc.

Renovatie groen Mouwtje

De dit jaar aangestelde projectleider voor parkgebied het Mouwtje en Bilderdijkpark constateert dat 30% van de plantvakken (geen bosplantsoen) in het Mouwtje moeten worden gerenoveerd, vooral vanwege de aanwezigheid van frambozen. De huidige aanpak van het jaarlijks korten van alle struiken gaat ten koste van het reguliere onderhoud en heeft geen structureel effect. De renovatie is een vooruitgeschoven onderdeel van het integrale uitvoerings- en beheerplan voor het Mouwtje dat in juni 2024 wordt opgeleverd. Hiermee wordt het beeld van het Mouwtje verbeterd en het onderhoud vereenvoudigd.

Asfalt rijweg Brinklaan

De asfaltrijweg Brinklaan vanaf de rotonde Kerkstraat tot de rotonde Ceintuurbaan verkeert in slechte staat van onderhoud. Vanuit de recent gehouden visuele weginspectie 2022/2023 was dit gedeelte Brinklaan in 2029 gepland voor onderhoud. De afgelopen winter (2023/2024) zijn er diverse bijkomende schadebeelden opgetreden zoals: rafeling, gaten, scheurvorming, en dwarsonvlakheden en dit heeft de levensduur van deze asfaltweg verkort. Om de veiligheid van de weggebruiker te kunnen waarborgen is het vervangen van de asfaltrijweg noodzakelijk en in 2025 gepland.

Verledden omzetten naar investeringen

Het in de begroting opgenomen exploitatiebudget voor verledden, wordt omgezet in investeringskredieten.

Inrichtingsplan begraafplaats Muiden

Begraafplaats Muiden kent een beperkte grafcapaciteit in verband met de hoge grondwaterstand. We willen een inrichtingsplan laten opstellen om ook meer asbestemmingen te kunnen realiseren en de biodiversiteit op deze begraafplaats te vergroten.

Vervangen voetpaden rondom sportvelden

Op een aantal sportcomplexen in Bussum en Muiderberg zijn de tegelpaden aan vervanging toe. In het dagelijks beheer kunnen we de paden niet meer onderhouden, omdat de tegels oud en versleten zijn (veel onkruidgroei en alg). Dit kost veel inzet om het geheel veilig te houden.

3.4 Ruimtelijke ontwikkeling

Brug bij Amsterdamse Poortbrug

Op 19 april 2023 is de Kadernota Muiden Noordwest door de gemeenteraad vastgesteld. In de Kadernota zijn de ruimtelijk en functionele uitgangspunten voor de beoogde herontwikkeling van Muiden Noordwest vastgelegd. In de Kadernota is met betrekking tot mobiliteit opgenomen dat in geval van een herontwikkeling van de wijk Noordwest waarbij extra woningen worden toegevoegd, voor een afdoende ontsluiting van de wijk een extra brug over de Muidertrekvaart is vereist. Het alternatief is het verhogen van de verkeerscapaciteit van de Amsterdamse Poortbrug (verbreding/verhoging).

3.3.6 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 3 bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024	19.197 N	18.137 N	17.714 N	17.725 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>	<i>1.067 V</i>	<i>33 N</i>	<i>33 N</i>	<i>33 N</i>
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	128 N	128 N	128 N	128 N
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	1.100 V			
Inboeken doorschuif-btw investeringen GNR	50 V	50 V	50 V	50 V
Nedvang vergoeding prullenbakken OR	45 V	45 V	45 V	45 V
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>	<i>485 N</i>	<i>431 N</i>	<i>461 N</i>	<i>591 N</i>
<i>3.2 Buitenruimte en leefomgeving</i>				
Meerjarige aanpak Bosplantsoen Mouwtje en Bilderdijkpark	60 N			
Herijken beheerplannen	50 N			
Onderhoud rondom vestingwallen Naarden	PM	PM	PM	PM
Circulaire economie	150 N			
Renovatie gemeentewerven (kapitaallasten)	PM	PM	PM	PM
Asfaltvernieuwing Huizerweg (kapitaallasten)		40 N	40 N	40 N
Ruijterlaan-Heidezicht parkeerlocatie (kapitaallasten)		20 N	20 N	20 N
Gietijzeren afvalbakken (kapitaallasten)		15 N	15 N	15 N
Voetpad en rijweg Burg. van Wettumweg (kapitaallasten)		95 N	95 N	95 N
Saneringsproject verkeersborden (kapitaallasten)		30 N	60 N	90 N
Kleine investeringen begraafplaatsen (kapitaallasten)		5 N	5 N	5 N
Renovatie groen Mouwtje (kapitaallasten)		6 N	6 N	6 N
Asfalt rijweg Brinklaan (kapitaallasten)		35 N	35 N	35 N
Verledden omzetten naar investeringen (kapitaallasten)		45 N	45 N	45 N
Inrichtingsplan begraafplaats Muiden (kapitaallasten)		5 N	5 N	5 N
Vervangen voetpaden rondom sportvelden	90 N			
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>				
Brug bij Amsterdamse Poortbrug (kapitaallasten)			PM	PM
<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>				
Nieuwbouw brandweergarage Muiderberg (kapitaallasten)				100 N
OFGV Ontwikkelplan	135 N	135 N	135 N	135 N
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>	<i>450 V</i>	<i>450 V</i>	<i>600 V</i>	<i>600 V</i>
<i>3.2 Buitenruimte & leefomgeving</i>				
Verhogen afvalstoffenheffing ivm straatreiniging	375 V	375 V	375 V	375 V
Continuering inzet wijkadviseurs	-	-	-	-
Afschalen inzet op Ruimtelijke Ordening - Omgevingswet			150 V	150 V

<i>3.4 Ruimtelijke ontwikkeling</i>				
Welstandstoets deels laten vervallen	75 V	75 V	75 V	75 V
Saldo Perspectiefnota 2025	18.165 N	18.151 N	17.608 N	17.749 N

3.3.3. Extra inkomsten

Geen

Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar

3.4.1 Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten

Doorwerking VV 2024-1

Geen

3.4.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities

4.1 Economie

Minder huur vs. onderhoud na aankoop damwanden Muiden

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft aangeboden om de kade van Muiden, waar nu de Bruine Vloot aan gelegen is, aan te kopen voor €1. Er wordt onderzocht welke invloed dit heeft op de huurkosten en de kosten van beheer en onderhoud.

Uitvoeringsregels voor ligplaatsen (handhaving)

De ligplaatsverordening is in de maak. Op basis van het huidige concept worden jaarlijks inkomsten verwacht uit zowel de ontheffingen van vaste ligplaatsen als uit het innen van liggelden voor passantenplekken. Hiertegenover staan wel extra handhavingskosten.

4.3 Werk & inkomen / minimaregelingen

Schuldhelpverlening structureel bekostigen

Met de huidige capaciteit van het team schuldhelpverlening kunnen wij in 2024 ons niveau van dienstverlening handhaven. Met ingang van 2025 is uitbreiding van het team met 1,5 fte nodig omdat we een toename verwachten van het aantal hulpvragen.

4.4 Mobiliteit

Stimuleren deelmobiliteit en beleid plaatsingscriteria

Vanuit de Mobiliteits- en Parkeervisie Gooise Meren 2040 worden voor het stimuleren van deelmobiliteit plaatsingscriteria opgesteld en locaties aangewezen voor (parkeermogelijkheden van) deelfietsen en deelauto's.

Parkeerregisseur

In de huidige parkeerketen ontbreekt er een coördinerende functie tussen het beleid en de operationele uitvoering. Deze schakel is onmisbaar om de parkeerketen goed te laten functioneren. Ook na de modernisering/digitalisering van de parkeerketen is een parkeerregisseur noodzakelijk. Tot de taken van de parkeerregisseur behoren onder andere de aansturing en coördinatie van dagelijkse operationele processen, de vertaling van beleid naar praktijk en de terugkoppeling aan de beleidsadviseur vanuit praktijkervaringen. In het derde kwartaal 2024 leggen we de 'Afwegingsnotitie techniek en organisatie' voor aan de raad om duidelijkheid te krijgen over de gekozen inrichting van de parkeerketen.

Extra onderhoud bij uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen

De huidige parkeergarage De Olmen is aan het einde van de technische levensduur. Daarom staat nieuwbouw gepland. In afwachting van een mogelijke subsidie in het kader van de Impulsaanpak winkelgebieden starten we een of twee jaar later (2026 of 2027) met de bouw. Het is dan nu wel nodig om de kaartautomaten en de leesapparatuur te vervangen en extra onderhoud uit te voeren aan de vloer en de liftinstallatie.

Parkeergarage Veldweg opbrengst woningbouw

De raad heeft ingestemd met het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar bebouwing van de parkeerplaats op de Veldweg. Op basis van de uitkomsten zal de raad een keuze maken. Daarna wordt er een nieuwe startnotitie vastgesteld met kaders waarbij de visie centrum Bussum het uitgangspunt is. De ontwikkeling vereist afstemming in de tijd rekening houdend met project Olmengarage en Veerplein/Veerstraat.

Deze ontwikkeling maakt het realiseren van woningbouw in Bussum Centrum mogelijk, namelijk naar verwachting circa 30 woningen in het betaalbare segment.

3.4.4 Verlagen reguliere taken en ambities

4.3 Werk & inkomen / minima(regelingen)

Nader beoordelen minimaregelingen

In aanloop naar de Programmabegroting 2025 beoordelen we de verschillende minimaregelingen. Mogelijk is sprake van enige overlap, maar daartegenover staan wellicht ook regelingen waarbij de doelgroep juist onvoldoende wordt bereikt.

Re-integratie voorziening 50% verlagen

De gemeente is wettelijk verplicht om bijstandsgerechtigden en andere bewoners die niet zelfstandig een baan kunnen vinden, begeleiding en voorzieningen te bieden naar werk. Een re-integratievoorziening kan gericht zijn op het leren van vaardigheden of het opdoen van werkervaring. Maar kan ook als doel hebben dat je weer onder de mensen bent. Het is aan de gemeente om de mate en manier van de re-integratievoorziening te bepalen. In dit voorstel worden deze uitgaven met 50% verlaagd. We gaan monitoren of dit leidt tot lagere uitstroom en stijging van de uitgaven voor de bijstand en informeren u daarover.

4.4 Mobiliteit

Uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen

De huidige parkeergarage De Olmen is aan het einde van de theoretische levensduur. Daarom staat nieuwbouw gepland. Onderzocht is of renoveren mogelijk is, echter dat is niet mogelijk door de destijds opgezette "stramien bouw" op basis van de afmeting van de auto's in de jaren 70. De vakken en de in- en uitrij mogelijkheden zijn te krap voor de huidige auto's. Het stramien kan niet vergroot worden. Een toegankelijke parkeergarage is essentieel voor een vitaal centrum. De ontwikkeling van de Olmengarage is vanwege zijn grote onrendabele top en zijn essentiële functie in een kernwinkelgebied onderdeel van de Impulsaanpak winkelgebieden. Met het toekennen van deze subsidie kan de gemeente een substantiële bijdrage in de investering tegemoet zien. Waarschijnlijk starten we dan een of twee jaar later (2026 of 2027) met de bouw

Moderniseren parkeerketen

In het derde kwartaal 2024 wordt een 'Afwegingsnota techniek en organisatie' voorgelegd. Vanaf dat moment is de begroting per variant bekend. Er kan dan een keuze worden gemaakt tussen zelf doen (investering) dan wel uitbesteden (exploitatie).

3.4.5 Nieuwe investeringen

Parkeergarage Veldweg

De raad heeft ingestemd met het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie. Op basis van de uitkomsten zal de raad een keuze maken. Daarna wordt er een nieuwe startnotitie vastgesteld met kaders waarbij de visie centrum Bussum het uitgangspunt is. De ontwikkeling moet goed worden ingepland in de tijd rekening houdend met project Olmengarage en Veerplein/Veerstraat. Het project draagt bij aan een vergroening van het centrum. En door de rijrichting de parkeergarage in en uit goed te positioneren draagt het project bij aan centrum Bussum autoluw.

Aanleg regionale doorfietsroutes

Realisatie van doorfietsroutes is een lopend project waarbij voor de aanleg een intentieverklaring is afgegeven en een inspanningsverplichting is aangegaan.

Aanleg parkeerplaats touringcars Spant/SDO

De toekomstige Solar Carport biedt door de bouwhoogte geen ruimte meer aan touringcars om van de Kuil gebruik te maken. Zonder alternatief voorzien wij dat touringcars op de dr. Abraham Kuyperlaan met draaiende motor passagiers in en uit zullen laten stappen. Dit leidt tot stank- en geluidsoverlast voor omwonenden. Het realiseren van een parkeerterrein voor touringcars ten behoeve van Spant en SDO voorkomt deze overlast. Dit vloeit voort uit een inspanningsverplichting van het college bij de beantwoording van de zienswijze over de definitieve verklaringen van geen bedenkingen voor de bouw van een Solar Carport op het parkeerterrein van sportpark de Kuil.

3.4.6 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 4 bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024	9.840 N	10.270 N	10.064 N	10.064 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>	73 V	173 V	175 V	194 V
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	173 V	173 V	175 V	194 V
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	100 N			
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>	131 N	135 N	1.260 V	340 N
<i>4.1 Economie</i>				
Minder huur en onderhoud na aankoop damwanden Muiden	PM	PM	PM	PM
uitvoeringsregels voor ligplaatsen (handhaving)	80 V	80 V	80 V	80 V
<i>4.3 Werk & inkomen</i>				
Schuldhelpverlening structureel bekostigen	80 N	80 N	80 N	80 N
<i>4.4 Mobiliteit</i>				
Stimuleren deelmobiliteit en beleid plaatsingscriteria	40 N			
Parkeerregisseur	91 N	75 N	75 N	75 N
Extra onderhoud bij uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen		35 N	35 N	35 N
Parkeergarage Veldweg (kapitaallasten)				200 N
Parkeergarage Veldweg opbrengst woningbouw			1.400 V	
Aanleg regionale doorfietsroutes (kapitaallasten)		25 N	25 N	25 N
Aanleg parkeerplaats touringcars Spant/SDO (kapitaallasten)			5 N	5 N
<i>Meer inkomsten</i>	870 V	870 V	870 V	870 V
<i>4.4 Mobiliteit / parkeren</i>				
Parkeertarieven verhogen	870 V	870 V	870 V	870 V
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>	100 V	500 V	500 V	500 V
<i>4.3 Werk & inkomen</i>				
Nader beoordelen minimaregelingen	PM	PM	PM	PM
Re-integratie voorziening 50% verlagen	100 V	100 V	100 V	100 V
<i>4.4 Mobiliteit</i>				
Uitstel nieuwbouw parkeergarage De Olmen		400 V	400 V	400 V
Moderniseren parkeerketen	PM	PM	PM	PM
Saldo Perspectiefnota 2025	8.928 N	8.862 N	7.259 N	8.840 N

3.4.3 Extra inkomsten

4.4 Mobiliteit / parkeren

Tarieven parkeren verhogen

Er zijn drie soorten parkeeropbrengsten: (1) kort parkeren op straat, (2) parkeervergunningen, (3) parkeren 'achter de slagboom'. Er kan daartussen en daarbinnen differentiatie worden toegepast.

We willen met de verhoging van de tarieven € 900.000 extra opbrengsten genereren. We komen bij de begroting met een concreet voorstel voor tariefverhoging per onderdeel.

Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening

3.5.1 Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten

60.000 + inwoners

Op 1 januari 2023 had gemeente Gooise Meren meer dan 60.000 inwoners en ook op 1 januari van 2024 is dit het geval. Het gevolg is dat de vergoeding van bestuurders wettelijk omhoog gaat. Ook zal na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 het aantal raadsleden met twee toenemen.

Doorwerking VV 2024-1

Overige wijzigingen < € 70.000.

Veiligheidsregio

De verdeling van de gemeentelijke bijdragen aan de Veiligheidsregio gebeurt op basis van een in de GR vastgelegde verdeelsleutel gerelateerd aan het Gemeentefonds. Er hebben in het Gemeentefonds, in het kader van de herijking, verschuivingen plaatsgevonden binnen het cluster Crisisbeheersing en brandweer en het cluster OOV. Hierdoor is de verdeling van de bijdragen van de gemeenten aan de Veiligheidsregio gewijzigd en gaat Gooise Meren meer bijdragen.

3.5.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities

5.1 Dienstverlening en communicatie

Uitbreiding formatie in het kader van de reisdocumentenpiek

In de periode maart 2024 tot maart 2029 is er sprake van een reisdocumentenpiek in Nederland. De reisdocumentenpiek zorgt ervoor dat er veel meer aanvragen voor reisdocumenten zijn. Hiertoe moeten meer balies opengesteld worden en zijn er dus meer medewerkers nodig.

5.2 Veiligheid & handhaving

Cameratoezicht Bussum

Dit betreft een pilot met cameratoezicht in het centrum van Bussum voor handhaving van de openbare orde. Kosten omvatten aanschaf van hardware, installatie en gebruik en zijn afhankelijk van factoren zoals aantal camera's, glasvezel- of 4G verbinding, licenties etc.

Bibob jurist/coördinator

De coördinator zorgt ervoor dat we de screenings onder de wet Bibob juist uitvoeren om ondermijning tegen te gaan. Omdat nog niet duidelijk is wat hiervan in 2025 regionaal gedekt gaat worden, wordt voorgesteld om dit (in het CUP tot 2024 opgenomen) structureel in te vullen.

5.3 Bestuur & organisatie

Service en onderhoud applicaties

Er is sprake van een toename van onderhoud- en servicekosten voor (nieuwe) applicaties, zoals het financieel systeem ERPx.

3.5.4 Verlagen reguliere taken en ambities

5.1 Dienstverlening & communicatie

Geen verkiezingsborden plaatsen

Het plaatsen van verkiezingsborden is geen wettelijke verplichting. Er zijn anno 2024 ook voldoende andere kanalen om de verkiezingen onder de aandacht van inwoners te brengen. Het scheelt tijd en geld als wij geen verkiezingsborden meer plaatsen.

5.2 Veiligheid & handhaving

Herprioritering toezicht Boa's

Gekozen kan worden voor minder toezicht door boa's, door herverdeling van taken.

5.3 Bestuur & organisatie

Eén rekenkameronderzoek laten vervallen

Door één rekenkameronderzoek in plaats van twee per jaar uit te voeren, sluiten we beter aan op de praktijk van de afgelopen jaren.

Vacatureruimte Griffie inleveren

Er is al enige jaren sprake van vacatureruimte bij de griffie, die niet is ingevuld vanwege het efficiënt functioneren van de griffie.

3.5.5 Nieuwe investeringen

Investeringen automatisering en facilitair

Dit betreft een actualisatie van investeringsbedragen van mobiele werkplekken, digitalisering en facilitair alsmede nieuwe apparatuur, zoals een toegangssysteem, camera's en airco MER.

3.5.6 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 5 bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024	12.430 N	12.210 N	12.375 N	12.375 N
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>	<i>820 N</i>	<i>858 N</i>	<i>948 N</i>	<i>899 N</i>
60.000 + inwoners	160 N	200 N	200 N	200 N
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	451 N	449 N	444 N	395 N
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	95 V	95 V		
Veiligheidsregio	304 N	304 N	304 N	304 N
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>	<i>508 N</i>	<i>598 N</i>	<i>748 N</i>	<i>778 N</i>
<i>5.1 Dienstverlening en communicatie</i>				
Uitbreiding formatie in kader van de reisdocumentenpiek	168 N	168 N	168 N	168 N
<i>5.2 Veiligheid & handhaving</i>				
Cameratoezicht Bussum	50 N	100 N	100 N	100 N
Bibob jurist/coördinator	120 N	120 N	120 N	120 N
<i>5.3 Bestuur & organisatie</i>				
Service en onderhoud applicaties	170 N	170 N	170 N	170 N
Investerings automatisering en facilitair (kapitaallasten)		40 N	190 N	220 N
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>	<i>172 V</i>	<i>172 V</i>	<i>172 V</i>	<i>172 V</i>
<i>5.1 Dienstverlening & communicatie</i>				
Geen verkiezingsborden plaatsen	12 V	12 V	12 V	12 V
<i>5.2 Veiligheid & handhaving</i>				
herprioritering toezicht BOA's	70 V	70 V	70 V	70 V
<i>5.3 Bestuur & organisatie</i>				
Eén rekenkameronderzoek laten vervallen	40 V	40 V	40 V	40 V
Vacatureruimte Griffie inleveren	50 V	50 V	50 V	50 V
Saldo Perspectiefnota 2025	13.586 N	13.494 N	13.899 N	13.880 N

3.5.3 Extra inkomsten

Geen

Programma 6 Financieel gezond

3.6.1 Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten

Doorwerking VV 2024-1

September- en decembercirculaire 2023
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2023
ESCo prestatiecontract (administratief)

Bijdrage Regio (Kadernota 2025)

Op basis van de Kadernota 2025 van de Regio Gooi en Vechtstreek moet worden uitgegaan van onder andere hogere investeringen (kapitaallasten) bij de GAD en samenvoeging van GGD en JGZ. Hiertegenover staan extra rente-inkomsten in verband met overtollige liquide middelen (alle middelen die decentrale overheden niet direct nodig hebben voor de uitoefening van hun publieke taak).

Begrotingsscan

Periodiek worden de uitgaven van alle exploitatiebudgetten beoordeeld en wordt structurele onderuitputting afgeraamd, zoals communicatie, fietsparkeren, energielasten parkeergarages en dergelijke.

3.6.2 Financieel technische uitgangspunten

Loon- en prijsontwikkeling algemeen 2025

Vooruitlopend op de meicirculaire hebben we de loon- en prijsontwikkeling doorgerekend, gebaseerd op de macro economische verkenningen in het Centraal Economisch Plan 2024 (februari 2024) van het Centraal Planbureau. Op basis hiervan gaan we ervan uit dat de prijzen in 2025 stijgen met 1,4 % (incl. nacalculatie 2024) en de lonen met 6%.

De loon- en prijsontwikkeling werkt door aan zowel de lasten- als batenkant (leges, tarieven en belastingen). Hierin is ook de te verwachten aanpassing van de uitkering uit het Gemeentefonds verdisconteerd.

Uitkering Gemeentefonds, lopende prijs 2025

We hanteren in onze begroting voor de uitkering uit het Gemeentefonds de zogenaamde constante methode. Dit betekent dat wij alleen het komende begrotingsjaar indexeren. Omdat de ontwikkeling van het Gemeentefonds voor 2025 uitgaat van een aanzienlijke toename, levert dat onze gemeente nu een significant positief effect op.

Compensatie Rijk; Voorjaarsnota kabinet

In de Voorjaarsnota van het kabinet is de zogenaamde opschalingskorting vervallen. Deze korting was door het Rijk verwerkt omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden kunnen besparen. Deze opschaling is echter niet geëffectueerd.

Ook is de nieuwe financieringssystematiek vervroegd van 2027 naar 2024. Dit betekent dat het zogenaamde volume accres (trap-op-trap-af systematiek) nu wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hierdoor is er in 2025 eenmalig sprake van een verlaging van de uitkering.

De inzet van de VNG is om, naast de nu geboden compensatie, aanvullend nog meer tegemoetkoming te krijgen om het 'ravijn' te dichten.

Overige financieel technische aanpassingen

Dit betreft met name de doorwerking in de kapitaallasten van de gerealiseerde investeringsuitgaven en de toevoeging van het nieuwe begrotingsjaar 2028.

3.6.3 Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities

6.1 Financiën

Subsidieadviseur

Om uitwerking te geven aan de inrichting van de subsidiecoördinatie op inkomende subsidies, gaan we de rollen van subsidieadviseur en -beheerder(s) uitwerken en organiseren. Daarnaast gaan we aansluiten op een subsidiedatabase en een registratiesysteem om de subsidiemogelijkheden breder in beeld te krijgen, het

beheer van de verkregen subsidies en de daaraan gestelde voorwaarden beter te kunnen bewaken en duidelijke procesafspraken vast te leggen.

6.2 Vastgoed

Verduurzaming gemeentelijke gebouwen

We laten onderzoek uitvoeren naar de haalbaarheid van het verduurzamen van alle panden in eigendom van de gemeente Gooise Meren (behalve de vijf panden van het ESCo-project) waarbij kosten en baten (bijvoorbeeld subsidies) inzichtelijk worden en er een besluit kan worden genomen over eventuele uitvoering. Voor de schoolgebouwen vragen we een bijdrage van de onderwijsbesturen voor de verduurzaming.

3.6.5 Verlagen reguliere taken en ambities

6.1 Financiën

Verhogen afschrijftermijnen

We hebben beoordeeld of voor groepen van activa de gehanteerde afschrijftermijn nog past bij de feitelijke gebruiksduur of dat deze moet worden aangepast. Door een hogere afschrijftermijn worden de jaarlijkse kapitaallasten verlaagd. Voorgesteld wordt om de termijnen van de volgende hoofdgroepen aan te passen:

- Gebouwen (excl. onderwijs; zit al separaat in visie IHP) van 40 naar 50 jaar
- Wegen van 25 resp. 30 jaar naar 30 resp. 40 jaar
- Automatisering van 3 resp. 5 naar 4 resp. 6 jaar.

Post onvoorzien aframes

De post onvoorzien is tot op heden niet gebruikt. De post is een wettelijke verplichting maar er is geen wettelijke ondergrens.

Investeringen temporiseren met het oog op ambtelijke capaciteit

Ieder jaar moeten wij constateren dat de realisatie achterblijft op de begrote investeringen. In de praktijk betekent dit dat de investeringen in de tijd worden gespreid. Bij het opstellen van de begroting kan met een nog kritischer blik worden gekeken naar de realiseerbaarheid van uitgesproken ambities. Mogelijk heeft dit een positief effect op de begroting en de kengetallen.

6.2 Vastgoed

Kosten vastgoed doorbelasten

We gaan onderzoeken welke kosten niet voor rekening van de gemeente hoeven te komen en maken daarover (nieuwe) afspraken. Te denken valt aan kosten van beheer(der), onderhoudskosten, energiekosten, keuringskosten apparatuur en dergelijke bij Breeduit, De Kazerne, De Rijver en gymzalen die nu door de gemeente worden betaald maar feitelijk bij de gebruiker horen te liggen.

3.6.6 Nieuwe investeringen

Geen

3.6.7 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 6 bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo 2025-2028, Programmabegroting 2024	92.635 V	83.602 V	82.415 V	82.415 V
<i>Autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten</i>	<i>726 V</i>	<i>319 V</i>	<i>2.042 V</i>	<i>2.530 V</i>
Doorwerking 1e Voortgangsverslag 2024	565 V	243 V	2.065 V	2.651 V
Bijdrage Regio (kadernota 2025)	163 N	248 N	347 N	445 N
Begrotingsscan	324 V	324 V	324 V	324 V
<i>Financieel-technische uitgangspunten</i>	<i>915 N</i>	<i>3.058 V</i>	<i>2.920 V</i>	<i>2.352 V</i>
Loon- en prijsontwikkeling algemeen	3.790 N	3.790 N	3.790 N	3.790 N
Uitkering Gemeentefonds, lopende prijs 2025	3.651 V	3.651 V	3.651 V	3.651 V
Compensatie Rijk, Voorjaarsnota kabinet	845 N	3.245 V	3.137 V	3.092 V
Overige financieel technische aanpassingen	69 V	48 N	78 N	601 N
<i>Onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuwe ambities</i>	<i>130 N</i>	<i>130 N</i>	<i>130 N</i>	<i>130 N</i>
<i>6.1 Financiën</i>				
Subsidieadviseur	130 N	130 N	130 N	130 N
<i>6.2 Vastgoed</i>				
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen				PM
<i>Meer inkomsten</i>	<i>1.395 V</i>	<i>3.790 V</i>	<i>2.790 V</i>	<i>2.790 V</i>
<i>6.1 Financiën</i>				
Inzetten 10% van surplus Algemene Reserve		1.000 V		
<i>6.4 Belastingen</i>				
Gefaseerd verhogen OZB	1.395 V	2.790 V	2.790 V	2.790 V
<i>Verlagen reguliere taken en ambities</i>	<i>10 V</i>	<i>60 V</i>	<i>290 V</i>	<i>480 V</i>
<i>6.1 Financiën</i>				
Verhogen afschrijftermijnen			180 V	270 V
Post onvoorzien aframes	10 V	10 V	10 V	10 V
<i>6.2 Vastgoed</i>				
Kosten vastgoed doorbelasten		50 V	100 V	200 V
Saldo Perspectiefnota 2025	93.721 V	90.699 V	90.327 V	90.438 V

3.6.4 Extra inkomsten

6.1 Financiën

Inzetten 10% van surplus Algemene Reserve

Vanwege het ravijnjaar 2026 is er een handreiking gekomen zodat gemeenten een eventueel surplus van de Algemene Reserve voor 10 procent kunnen inzetten als dekkingsmiddel. Hiervoor moet wel aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

6.4 Belastingen

Gefaseerd verhogen OZB

We stellen voor om de OZB tarieven beperkt te verhogen boven de eerder genoemde inflatie, om ons aanbod van gemeentelijke voorzieningen in stand te kunnen houden. We voeren dit in twee stappen door. Voor een gezin, in het bezit van een huis met een gemiddelde woningwaarde, betekent dit een toename van de OZB aanslag per jaar van € 50 in 2025 en nog eens € 50 in 2026.

4 Investeringsplan

Investeringsplan

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2028	Totaal inkoms ten t/m 2028	Uitgave n 2024	Inkoms ten 2024	Uitgave n 2025	Inkoms ten 2025	Uitgave n 2026	Inkoms ten 2026	Uitgave n 2027	Inkoms ten 2027	Uitgave n 2028	Inkoms ten 2028
Renovatie veld 2 NVC Naarden	665.000	-	665.000	-	-	-	-	-				
Renovatie veld 3 SDO De Kuil Bussum	665.000	-	665.000	-	-	-	-	-				
Renovatie velden 1,3 en 4 HC Naarden	1.510.000	-	1.510.000	-	-	-	-	-				
Toplaag Veld 2 HCAW	105.000	-	-	-	-	-	-	-	105.000			
Toplaag Veld 3 HCAW De Vallei	70.000	-	-	-	-	-	70.000	-				
Toplaag veld 1 SDO Kuil	50.000	-	-	-	-	-	50.000	-				
Renovatie kleedkamers SC Muiderberg	200.000	-	200.000	-	-	-	-	-				
Renovatie coating atletiek AV Tempo	325.000	-	325.000	-	-	-	-	-				
SP De Negen Morgen - S.C. Muiderberg toplaag veld 3	174.482	-	-	-	174.482	-	-	-				
SP Meerweg - B.F.C. toplaag veld 2,3 en 4	860.068	-	-	-	860.068	-	-	-				
SP Sportvallei H.C.A.W. toplaag veld 1	111.320	-	-	-	111.320	-	-	-				
Kunstgrasveld rugbyclub 't Gooi	800.000	-			800.000							
subtotaal Sport (incl. BTW)	5.535.870	-	3.365.000	-	1.945.870	-	120.000	-	105.000	-	-	-
Vervanging speeltoestellen 2024-2027	430.676	-	113.094	-	113.394		102.094		102.094			
GOMM Muiderberg, Buitendijke	40.000	-	20.000		20.000							
GOMM Muiderberg, Kocherplantsoen	40.000	-			40.000							
subtotaal Speelvoorzieningen	510.676	-	133.094	-	173.394	-	102.094	-	102.094	-	-	-

Third place Bussum	-	-						-		-		
subtotaal culturele voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 1 Voor en van iedereen	6.046.546	-	3.498.094	-	2.119.264	-	222.094	-	207.094	-	-	-
Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2028	Totaal inkomsten t/m 2028	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028
Renovatie Julianaschool kwartln	3.880.000	-	-	-	1.940.000	-	1.940.000	-	-	-	-	-
Renovatie RK Montessorischool	3.905.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.905.000	-
Renov 2e fase Bussumse Montessorischool	6.470.000	-	-	-	-	-	3.235.000	-	3.235.000	-	-	-
Nieuwbouw ONS/KC De Meerstream	6.558.082	-	6.558.082	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Minister Calsschool	3.525.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.525.000	-
De Hoeksteen, uitbreiding	1.250.000	-	625.000	-	625.000	-	-	-	-	-	-	-
Breeduit, functionele aanpassingen	550.000	-	-	-	-	-	-	-	550.000	-	-	-
Onderwijslocatie Ruijterlaan	4.750.000	-	-	-	-	-	-	-	2.375.000	-	2.375.000	-
Montessori Lyceum Gooise Meren	34.430.000	-	-	-	-	-	-	-	17.215.000	-	17.215.000	-
Jozefschool	8.760.000	-	-	-	-	-	-	-	4.380.000	-	4.380.000	-
Comenius	1.830.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.830.000	-
Goois Lyceum	36.570.000	-	-	-	-	-	-	-	18.285.000	-	18.285.000	-

subtotaal		-		-		-		-		-		-
Onderwijshuisvesting	112.478.082		7.183.082		2.565.000		5.175.000		46.040.000		51.515.000	
Programma 2 Kansrijk opgroeien	112.478.082		7.183.082		2.565.000		5.175.000		46.040.000		51.515.000	
Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2028	Totaal inkomsten t/m 2028	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028
Wegen Herenstraat e.o. Pj 189	94.760	25.000	-	-	9.476	25.000	18.952	-	18.952	-	47.380	
Veldweg Wegen	78.296	-	7.830	-	11.744	-	58.722	-	-	-		
Olmenlaan wegen	375.188	75.000	-	-	-	-	187.594	37.500	187.594	37.500		
Veerstraat/Veerplein wegen	1.476.442	-	147.644	-	1.328.798	-	-	-	-	-		
Wegen Slochterenlaan e.o.	505.092	150.000	-	-	-	-	252.546	75.000	252.546	75.000		
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat	875.058	100.000	-	-	87.506	100.000	437.529	-	350.023	-		
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan	476.458	100.000	71.418	-	71.419	-	250.466	100.000	83.155	-		
GOMM Muiderberg, Brink	832.544	100.000	-	-	-	-	-	-	624.408	100.000	208.136	
Wegen Graaf Wichmanlaan e.o.	2.540.865	-	-	-	889.303	-	1.651.562	-	-	-		
VRI's A'foortsestr.weg aansl A1 + Zuidpolder-/Googweg	150.000	-	150.000	-	-	-	-	-	-	-		
VRI's Brediuswg/Gen. de La Reyn + Ceintuurbn/A'foortsestr.wg	150.000	-	-	-	150.000	-	-	-	-	-		
VRI's Lambertus Hortensiusln/Rijk-/A'damsestraatwg	150.000	-	-	-	-	-	150.000	-	-	-		
VRI's Rijkswg/Kon. Wilhelmina + Bredius-/A'foortsestrtwg	150.000	-	-	-	-	-	-	-	150.000	-		
Elektrakasten markt en evenementen	135.000	-	135.000	-	-	-	-	-	-	-		
Huizerweg	750.000	-			750.000							
Ruiterlaan-Heidezicht parkeerlocatie	400.000	-			400.000							

Voetpad en rijweg Burg. Van Wettumweg	1.800.000	-			1.800.000								
Asfalt rijweg Brinklaan	700.000	-			700.000								
Bekabeling VRI Bussumergrindweg/Struikheiweg	200.000	-			200.000								
Doseerlicht Amsterdamsestraatweg - Westwalstr Nrd-010	88.000	-			88.000								
Doseerlicht Kapitein G.A. Meijerweg - Westwalstr Nrd-012	88.000	-			88.000								
Doseerlicht M.P. van Wettumweg - Westwalstr Nrd-011	88.000	-			88.000								
subtotaal Wegen	12.103.703	550.000	511.892	-	6.662.246	125.000	3.007.371	212.500	1.666.678	212.500	255.516	-	-
Abri/voetgangersbruggetje	775.000	-	775.000	-									
Gietijzeren afvalbakken	200.000	-			200.000								
Saneringsproject verkeersborden	750.000	-			250.000		250.000		250.000				
Brug Hoofthlaan	1.173.000	-	234.600		938.400								
subtotaal Civiele kunstwerken	2.898.000	-	1.009.600	-	1.388.400	-	250.000	-	250.000	-	-	-	-
Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2028	Totaal inkomsten t/m 2028	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028	
Op.verl. Herenstraat e.o. Pj 189	67.719	-	-	-	6.772	-	13.544	-	13.544	-	33.859		
Olmenlaan OV	165.982	-	-	-	-	-	82.991	-	82.991	-			
Veerstraat/Veerplein OV	184.265	-	-	-	184.265	-	-	-	-	-			
Veldweg OV	57.266	-	5.727	-	8.590	-	42.949	-	-	-			
OV Graaf Wichmanlaan e.o.	143.963	-	-	-	50.387	-	93.576	-	-	-			
OV Slochterenlaan e.o.	361.430	-	-	-	-	-	180.715	-	180.715	-			
GOMM Muiderberg, Kocherplantsoen OV	140.404	-	-	-	140.404	-	-	-	-	-			
OV Burg van Wettumweg	92.500	-	92.500	-	-	-	-	-	-	-			

GOMM Muiderberg, OV Dorpsstraat armaturen	30.141	-			3.014		15.071		12.056		
GOMM Muiderberg, OV Dorpsstraat lichtmasten	165.128	-			16.513		82.564		66.051		
GOMM Muiderberg, OV Tesselschadelaan	106.043	-					26.511		79.532		
GOMM Muiderberg, Buitendijkje	182.000	-	91.000		91.000						
subtotaal Openbare verlichting	1.696.841	-	189.227	-	500.945	-	537.921	-	434.889	-	33.859
Riolering Herenstraat e.o. Pj 189	744.070	-	-	-	74.407	-	148.814	-	148.814	-	372.035
Veldweg riool	576.047	-	57.605	-	86.407	-	432.035	-	-	-	
Riolering Oostereng deelplan 1	2.282.000	-	-	-	-	-	1.141.000	-	1.141.000	-	
Riolering Graaf Wichmanlaan eo	4.521.907	-	-	-	1.582.667	-	2.939.240	-	-	-	
CB Riolering Olmenlaan	982.300	-	-	-	-	-	491.150	-	491.150	-	
Riolering Slochterenlaan e.o.	2.660.302	-	-	-	-	-	1.330.151	-	1.330.151	-	
GOMM Muiden, Vesting Oost	1.394.007	-	139.401	-	1.115.205	-	139.401	-	-	-	
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat	6.235.630	-	-	-	623.563	-	3.117.815	-	2.494.252	-	
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan	2.476.980	-	302.998	-	302.998	-	1.402.988	-	467.996	-	
GOMM Muiderberg, Brink	6.201.335	-	0	-	0	-	-	-	4.651.001	-	1.550.334
Lorentzweg-Pr. Beatrixplantsoen voorbereidingskrediet	400.000	-	400.000	-	-	-	-	-	-	-	
Lorentzweg-Pr. Beatrixplantsoen	6.122.299	-	0	-	6.122.299	-	-	-	-	-	
Hemelwateropgaven duurzaam en klimaat 2027	346.965	-	-	-	-	-	-	-	346.965	-	
subtotaal Riolering	34.943.842	-	900.004	-	9.907.546	-	11.142.594	-	11.071.329	-	1.922.369

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2028	Totaal inkoms ten t/m 2028	Uitgave n 2024	Inkoms ten 2024	Uitgave n 2025	Inkoms ten 2025	Uitgave n 2026	Inkoms ten 2026	Uitgave n 2027	Inkoms ten 2027	Uitgave n 2028	Inkoms ten 2028
Olmenlaan groen	52.425	-	-	-	-	-	26.212	-	26.213	-		
Vervangen populieren Gooimeer fase 2	127.000	-	127.000	-	-	-	-	-	-	-		
Vervangen populieren Gooimeer fase 3	127.000	-	-	-	-	-	-	-	127.000	-		
Groen Graaf Wichmanlaan e.o.	153.073	-	-	-	53.576	-	99.497	-	-	-		
Groen Slochterenlaan e.o.	102.050	-	-	-	-	-	51.025	-	51.025	-		
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan	102.297	-	15.695	-	15.695	-	52.930	-	17.977	-		
Vervangingsinvesteringe n groen	594.766	-	297.383	-	297.383	-	-	-	-	-		
Div kleine investeringen begraafplaatsen	40.000	-			40.000							
Renovatie groen Mouwtje	125.000	-					125.000					
Inrichtingsplan begraafplaats Muiden	45.000	-			45.000							
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat	148.250	-			14.825		74.125		59.300			
GOMM Muiderberg, Kocherplantsoen	119.589	-			119.589							
subtotaal Groen	1.736.450	-	440.078	-	586.068	-	428.789	-	281.515	-	-	-
DAF vrachtwagen	237.000	-	237.000	-								
Volkswagen Transporter	88.000	-	88.000	-								
Shovel	76.000	-	76.000	-								
Nissan Primastar	60.000	-	60.000	-								
Volkswagen Transporter (VD-774-G) (2)	88.000	-	88.000	-								
subtotaal Tractie	549.000	-	549.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving	53.927.836	550.000	3.599.801	-	19.045.205	125.000	15.366.675	212.500	13.704.411	212.500	2.211.744	-

Omschrijving	Totaal Uitgave n t/m 2028	Totaal inkoms ten t/m 2028	Uitgave n 2024	Inkoms ten 2024	Uitgave n 2025	Inkoms ten 2025	Uitgave n 2026	Inkoms ten 2026	Uitgave n 2027	Inkoms ten 2027	Uitgave n 2028	Inkoms ten 2028
Vestingwallen Muiden, fase 2	1.648.000	800.000	761.000	600.000	507.000	200.000	380.000					
Uitplaatsing Zeeverkeners (aanvulling)	550.000	-	550.000									
Brug bij Amsterdamse Poortbrug	-	-					-	-				
subtotaal gebiedsontwikkeling	2.198.000	800.000	1.311.000	600.000	507.000	200.000	380.000	-	-	-	-	-
Parkeergarage De Olmen	9.330.000	-	-	-	-	-		3.170.000			6.160.000	
Modernisering parkeervoorziening (PN18)	286.000	-	286.000	-	-	-		-			-	
Parkeerverwijssysteem 2025	80.000	-		-	80.000	-						
Aanpassing bij uitstel vernieuwen Garage De Olmen	800.000	-			800.000							
Parkeergarage Veldweg en woningbouw	5.000.000	-						5.000.000				
Aanleg parkeerplaats touringcars Spant/SDO	100.000	-					100.000					
subtotaal parkeren	15.596.000	-	286.000	-	880.000	-	100.000	-	8.170.000	-	6.160.000	-
<i>verkeersveiligheidsknelpunten</i>												
Verkeersmaatregelen Hocras locatie	1.500.000	-	100.000	-	1.400.000	-	-	-				
Brinklaan Noord 2024	150.000	65.000	150.000	65.000	-	-	-	-				
Amersfoortse straatweg 2025 (uitvoering)	350.000	-	350.000	-	-	-	-	-				
Laarderweg 2026	300.000	120.000	-	-	-	-	300.000	120.000				
Dr. F. van Eedenweg 2026	250.000	92.000	-	-	-	-	250.000	92.000				

Landstraat 2027	1.250.000	500.000	-	-	-	-	-	-	1.250.000	500.000		
schoolzones 2024-2027	600.000	-	150.000	-	150.000	-	150.000		150.000			
Autoluw maken centra Muiden uitvoering	150.000	-	150.000									
<i>Hoogwaardig fietsnetwerk</i>												
Aanleg fietsroutes/straten reg.ovk 2023-2024	1.522.000	840.000	761.000	420.000	761.000	420.000		-				
Herenstraat fietsstraat	75.000	30.000	75.000	30.000				-				
Aanleg regionale doorfietsroutes	1.000.000	550.000						1.000.000	550.000			
subtotaal mobiliteit	7.147.000	2.197.000	1.736.000	515.000	2.311.000	420.000	1.700.000	762.000	1.400.000	500.000		
Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar	24.941.000	2.997.000	3.333.000	1.115.000	3.698.000	620.000	2.180.000	762.000	9.570.000	500.000	6.160.000	
Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2028	Totaal inkomsten t/m 2028	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028
Mobiele werkplekken/devices 2024-2028	1.329.600	-	236.000	-	273.400		273.400		273.400		273.400	
Fysieke hosts, access switches,wifi 2024-2026	501.000	-	167.000	-	167.000		167.000					
Vaste werkplekken (schermen)	156.000	-	-	-			156.000					
Taperobot / server dedicated	67.000	-	-	-	67.000							
Devices & raandomgeving (3 jr)	147.500	-	-	-			147.500		-			
Programma digitalisering 2024-2028	2.500.000	-	500.000	-	500.000		500.000		500.000		500.000	
Nieuwe werkplek en serveromgeving	1.700.000	-	100.000		250.000		150.000		1.200.000			
subtotaal Automatisering	6.401.100	-	1.003.000	-	1.257.400	-	1.393.900	-	1.973.400	-	773.400	-

Kantoormeubilair (bureaus)	63.000	-	-	-	63.000							
Kantoormeubilair verg.tafels en -stoelen	206.160	-	-	-	206.160							
Kantoormeub. AV app./toegangsbeveiliging	507.000	-	311.000	-	196.000							
Keukenapparatuur	30.000	-	-	-	30.000							
Toegangssysteem	150.000	-				150.000						
Camera's	45.000	-				45.000						
Airco MER	90.000	-						90.000				
subtotaal Kantoormeubilair	5.291.160	-	311.000	-	495.160	-	195.000	-	90.000	-	-	-
Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening	7.492.260	-	1.314.000	-	1.752.560	-	1.588.900	-	2.063.400	-	773.400	-
Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2028	Totaal inkomsten t/m 2028	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028
Nieuwbouw brandweergarage Muiderberg	2.500.000	-									2.500.000	
subtotaal Gebouwen	2.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.500.000	-
Gemeentewerven	-	-										
subtotaal bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 6 Financieel gezond	2.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.500.000	-
Omschrijving	Totaal Uitgaven t/m 2028	Totaal inkomsten t/m 2028	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Uitgaven 2026	Inkomsten 2026	Uitgaven 2027	Inkomsten 2027	Uitgaven 2028	Inkomsten 2028

Totaal Programma 1													
t/m 6	207.385.	3.547.0	18.927.	1.115.0	29.180.	745.000	24.532.	974.500	71.584.	712.500	63.160.		-
	724	00	977	00	029		669		905		144		